Euroopan unionin
virallinen lehti

C 2

66. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

4. tammikuuta 2023

Sisältö

II *Tiedonannot*

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

Euroopan komissio

2023/C 2/01 Komission tiedonanto – Taloudelliset seuraamukset rikkomusmenettelyissä 1

2023/C 2/02 Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia M.10944 – MITSUBISHI / HERE) ([1]) 17

IV *Tiedotteet*

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Euroopan komissio

2023/C 2/03 Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaation korko: – 2,50 % 1. tammikuuta 2023 – Euron kurssi ... 18

2023/C 2/04 Tiivistelmä komission päätöksestä, annettu 10 päivänä tammikuuta 2022, olla käyttämättä sille neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 1 ja 4 artiklan nojalla kuuluvaa toimivaltaa(Asia C.1886 – Iliad – 265 artiklan mukainen toimintakehotus) *(tiedoksiannettu numerolla C(2022)78)* 19

FI

([1]) ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSION TIEDONANTO

Taloudelliset seuraamukset rikkomusmenettelyissä

(2023/C 2/01)

1. JOHDANTO – OIKEASUHTEISEN JA VAROITTAVAN LÄHESTYMISTAVAN KEHITTÄMINEN

Kun komissio haastaa jäsenvaltion Euroopan unionin tuomioistuimeen, jäljempänä 'tuomioistuin', perussopimuksissa määrätyn velvollisuuden täyttämättä jättämisen vuoksi, se voi ehdottaa, että tuomioistuin määrää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', nojalla kyseiselle jäsenvaltiolle taloudellisia seuraamuksia seuraavissa kahdessa tapauksessa:

— jäsenvaltio ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä pannakseen täytäntöön tuomioistuimen aiemman tuomion, jossa todetaan unionin oikeuden rikkominen (SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohta) ([1])

— jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa toimenpiteistä, joilla lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä (SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohta).

Kummassakin tapauksessa tuomioistuimen määräämä seuraamus voi koostua kiinteämääräisestä hyvityksestä, joka on seuraus rikkomisen jatkumisesta siihen asti kun sitä koskeva tuomio annetaan tai sääntöjä noudatetaan kaikilta osin, mikäli tämä tapahtuu ennen tuomion antamista, ja päiväkohtaisesta uhkasakosta, joka motivoi jäsenvaltiota lopettamaan rikkomisen mahdollisimman pian tuomion antamisen jälkeen. Komissio ehdottaa taloudellisten seuraamusten määriä tuomioistuimelle, mutta tuomioistuimen on harkintavaltaa käyttäessään ([2]) vahvistettava määrät siten, että ne ovat yhtäältä asianmukaiset olosuhteiden kannalta ja toisaalta oikeassa suhteessa sekä todettuun rikkomiseen että asianomaisen jäsenvaltion maksukykyyn nähden ([3]).

Tuomioistuimen mahdollisuudesta määrätä jäsenvaltioille taloudellisia seuraamuksia – ja komission mahdollisuudesta pyytää tällaisten seuraamusten määräämistä – määrättiin jo Maastrichtin sopimuksessa vuonna 1992. Avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi komissio on julkaissut vuodesta 1996 lähtien useita tiedonantoja ja ilmoituksia, joissa esitetään sen taloudellisten seuraamusten laskemiseen soveltamat periaatteet ja menetelmät ([4]).

([1]) Tai jäsenvaltio ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä pannakseen täytäntöön tuomion, jossa todetaan valtiontukipäätöksen rikkominen SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

([2]) Tämä harkintavalta on rajallinen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa tuomioistuin ei voi ylittää komission ilmoittamaa määrää.

([3]) Katso 12. heinäkuuta 2005 annettu tuomio, komissio v. Ranska, C-304/02, ECLI:EU:C:2005:444, 103 kohta; 14. maaliskuuta 2006 annettu tuomio, komissio v. Ranska, C-177/04, ECLI:EU:C:2006:173, 61 kohta; ja 10. tammikuuta 2008 annettu tuomio, komissio v. Portugali, C-70/06, ECLI:EU:C:2008:3, 38 kohta.

([4]) Ks. liite II "Luettelo aiemmista taloudellisia seuraamuksia koskevista tiedonannoista".

Tässä tiedonannossa tarkastellaan kaikkia taloudellisista seuraamuksista vuosina 1996–2021 annettuja komission tiedonantoja (ks. liitteessä II oleva luettelo). Se korvaa kyseiset tiedonannot ja kattaa niiden sisällön, ja tarvittaessa sillä päivitetään niitä tuomioistuimen viimeisimmän oikeuskäytännön perusteella. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että kaikki viittaukset asianomaisen jäsenvaltion institutionaaliseen painoarvoon komission tuomioistuimelle ehdottamien taloudellisten seuraamusten laskennassa (ks. jakso 3.4) on poistettu.

Tätä tiedonantoa sovelletaan myös Euratomin perustamissopimukseen siltä osin kuin SEUT-sopimuksen 260 artiklaa voidaan Euratomin perustamissopimuksen 106 a artiklan nojalla soveltaa kyseisen perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin asioihin.

2. YLEISET PERIAATTEET

Vaikka lopullinen päätösvalta määrätä seuraamuksia SEUT-sopimuksen 260 artiklan mukaisesti on tuomioistuimella, komissiolla on keskeinen rooli, koska sen tuomioistuimessa nostamassa kanteessa ehdotetaan taloudellisten seuraamusten määrää. Avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi komissio on julkaissut johdonmukaisesti perusteet, joita se soveltaa ehdottaessaan taloudellisia seuraamuksia.

Komissio katsoo, että taloudellisten seuraamusten määräämisessä olisi otettava huomioon kolme keskeistä perustetta ([5]):

— rikkomisen vakavuus

— rikkomisen kesto

— tarve varmistaa taloudellisen seuraamuksen varoittava vaikutus, jotta voidaan välttää rikkomisen toistuminen.

Seuraamusten tehokkuuden varmistamiseksi on tärkeää, että vahvistettavat määrät ovat riittävän suuria varoittavan vaikutuksen aikaansaamiseksi. Pelkästään symbolisten seuraamusten määrääminen veisi rikkomusmenettelyä täydentävältä SEUT-sopimuksen 260 artiklan mukaiselta seuraamusmekanismilta sen hyödyllisen vaikutuksen ja heikentäisi sen perimmäistä tavoitetta eli unionin oikeuden täysimääräisen noudattamisen varmistamista.

Komission tuomioistuimelle ehdottamien seuraamusten olisi oltava jäsenvaltioiden kannalta johdonmukaisia ja ennakoitavissa, ja niiden määrittämisessä olisi käytettävä menetelmää, jossa noudatetaan sekä suhteellisuusperiaatetta että jäsenvaltioiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Selkeällä ja yhdenmukaisella menetelmällä varmistetaan myös, että komissio perustelee asianmukaisesti laskelman tuomioistuimelle ehdottamiensa seuraamusten määrästä ([6]).

Komissio ehdottaa järjestelmällisesti, että tuomioistuin määrää asianomaisen jäsenvaltion suorittamaan sekä kiinteämääräisen hyvityksen että uhkasakon. Tämä koskee SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla nostettuja kanteita (tuomioistuimen aiemman tuomion noudattamatta jättäminen) sekä SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla nostettuja kanteita (lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetun direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteiden ilmoittamatta jättäminen).

Näin ollen jos jäsenvaltio korjaa rikkomisen tuomioistuimen käsittelyn aikana, komissio ei peruuta kannettaan, vaan vaatii edelleen, että tuomioistuin määrää kiinteämääräisen hyvityksen, joka kattaa rikkomisen keston rikkomisen korjaamiseen asti. Komissio pyrkii ilmoittamaan tuomioistuimelle välittömästi, kun jäsenvaltio lopettaa rikkomisen, riippumatta siitä, missä vaiheessa oikeusprosessia tämä tapahtuu. Komissio tekee näin myös silloin, kun jäsenvaltio korjaa tilanteen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 tai 3 kohdan mukaisesti annetun tuomion jälkeen ja velvollisuus maksaa seuraamus päättyy.

Tuomioistuimen joko kiinteämääräisenä hyvityksenä tai uhkasakkoina määräämät ja jäsenvaltioiden maksamat taloudelliset seuraamukset ovat SEUT-sopimuksen 311 artiklassa ja päätöksessä 2007/436/EY, Euratom ([7]) tarkoitettuja unionin muita tuloja.

([5]) Unionin tuomioistuin on hyväksynyt näiden perusteiden sisällön vakiintuneessa oikeuskäytännössään. Ks. muun muassa 4. heinäkuuta 2000 annettu tuomio, komissio v. Helleenien tasavalta (C-387/97, ECLI:EU:C:2000:356, 92 kohta); 25. helmikuuta 2021 annettu tuomio, komissio v. Espanja (C-658/19, ECLI:EU:C:2021:138, 63 kohta); 16. heinäkuuta 2020 annettu tuomio, komissio v. Irlanti (C-550/18, ECLI:EU:C:2020:564, 81 kohta), ja 25. helmikuuta 2021 annettu tuomio, komissio v. Espanja (C-658/19, ECLI:EU:C:2021:138, 73 kohta).

([6]) Katso 16. heinäkuuta 2020 annettu tuomio, komissio v. Romania (C-549/18, EU:C:2020:563, 51 kohta).

([7]) Neuvoston päätös 2007/436/EY, Euratom, tehty 7 päivänä kesäkuuta 2007, Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä (EUVL L 163, 23.6.2007, s. 17).

2.1. Suhteellisuusperiaate

Tuomioistuin on johdonmukaisesti katsonut ([8]), että taloudellisten seuraamusten olisi oltava asianmukaisia olosuhteiden kannalta ja oikeassa suhteessa sekä todettuun rikkomiseen että asianomaisen jäsenvaltion maksukykyyn nähden. Komissio tutkii kussakin yksittäisessä tapauksessa huolellisesti, miten se voi ottaa nämä periaatteet parhaiten huomioon soveltaessaan unionin tuomioistuimelle ehdotettavien seuraamusten laskennassa käytettäviä eri perusteita. Seuraamuksissa olisi tarvittaessa otettava jo ennakolta huomioon erityisesti olosuhteiden muuttumisen mahdollisuus ([9]).

Suhteellisuusperiaatteesta ja tarkemmin sanottuna periaatteesta, jonka mukaan ehdotetaan olosuhteiden kannalta asianmukaisia seuraamuksia, voidaan johtaa useita seurauksia:

Joissakin tilanteissa voi olla aiheellista ehdottaa degressiiviseen laskentakaavaan perustuvia seuraamuksia, jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltion edistyminen unionin velvoitteiden täyttämisessä. Esimerkkinä voidaan mainita tapaukset, joissa unionin lainsäädännön rikkomisen syynä on, että jäsenvaltion alueella on laittomia kaatopaikkoja tai että jotkin jäsenvaltion kaupungit eivät noudata yhdyskuntajäteveden laatuvaatimuksia tai osa ilmanlaatualueista ei ole vaatimusten mukaisia. Jos on mahdollista arvioida matemaattisesti jäsenvaltion edistymistä vaatimusten noudattamisessa (esimerkiksi kaikkien vaatimusten mukaisiksi saatettujen kaatopaikkojen, kaupunkien tai ilmanlaatualueiden prosenttiosuutena) rikkomisissa, joissa velvoitetaan vain tietyn tuloksen saavuttamiseen, komissio voi ehdottaa tuomioistuimelle degressiivistä laskentakaavaa ([10]).

Joissakin tilanteissa komissio voi myös ehdottaa, että kertyneet seuraamukset maksetaan vasta tietyin säännöllisin väliajoin, esimerkiksi kuuden kuukauden tai vuoden kuluttua tuomioistuimen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla antamasta tuomiosta ([11]). Tämä voi olla tarkoituksenmukaista, jos noudattamista voidaan arvioida vain säännöllisin väliajoin tai jos noudattamisen arviointimenetelmä edellyttää, että seurantatuloksia on saatavilla. Tästä voidaan säätää asiaa koskevassa lainsäädännössä. Näin varmistetaan, että komission ehdottama seuraamus vastaa tosiasiassa niiden päivien määrää, joina rikkominen jatkui – mikä joissain tapauksissa voidaan varmistaa vasta tietyn ajan kuluttua ja kun saatavilla on riittävästi noudattamista koskevia tietoja.

2.2. SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohtaan liittyvät periaatteet

SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan tarkoituksena ([12]) on kannustaa jäsenvaltioita saattamaan lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetut direktiivit ([13]) osaksi kansallista lainsäädäntöä unionin lainsäätäjän asettamissa määräajoissa ja tällä tavalla varmistaa unionin lainsäädännön tosiasiallinen tehokkuus. Kyse ei ole pelkästään unionin lainsäädännöllä tavoiteltujen yleisten etujen suojelemisesta, vaan myös ja ennen kaikkea EU:n kansalaisten tähän lainsäädäntöön perustuvien oikeuksien ja etujen suojelusta. Kummankaan suhteen ei voida viivytellä. Jos jäsenvaltio saattaa unionin lainsäädännön osaksi kansallista lainsäädäntöä myöhemmin kuin sen olisi pitänyt, tämä heikentää viime kädessä koko unionin oikeuden uskottavuutta.

([8]) Asia C-658/19, komissio v. Espanja (EU:C:2021:138, 63 kohta); asia C-550/18, komissio v. Irlanti (EU:C:2020:564, 81 kohta); asia C-658/19, komissio v. Espanja (EU:C:2021:138, 73 kohta).

([9]) Katso 25. marraskuuta 2003 annettu tuomio, komissio v. Espanja (C-278/01, EU:C:2003:635).

([10]) Ks. asia C-278/01, komissio v. Espanja, joka koski direktiivillä 76/160/ETY vahvistettuja uimaveden laadulle asetettuja vaatimuksia ja jossa tuomioistuin totesi, että ”jäsenvaltioiden on erityisen vaikeaa panna direktiivi täysimääräisesti täytäntöön” ja ”on todennäköistä, että vastaajana oleva jäsenvaltio kykenee panemaan direktiivin huomattavasti laajemmin täytäntöön saavuttamatta kuitenkaan lyhyessä ajassa täysimääräistä täytäntöönpanoa”. Tuomioistuin katsoi, että tässä tilanteessa ”seuraamus, jolla ei oteta huomioon sellaista mahdollista edistymistä, jota jäsenvaltio on osoittanut velvoitteidensa täytäntöönpanossa, ei ole asianmukainen olosuhteiden kannalta eikä oikeassa suhteessa todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen nähden”.

([11]) Ks. tuomio asiassa C-278/01, komissio v. Espanja, 43–46 kohta, ja tuomio asiassa C-304/02, komissio v. Ranska, 111 ja 112 kohta.

([12]) Katso 8. heinäkuuta 2019 annettu tuomio, komissio v. Belgia (C-543/17, EU:C:2019:573), jossa tuomioistuin sovelsi ensimmäistä kertaa SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan mukaista seuraamusmekanismia.

([13]) Nämä ovat direktiivejä, jotka on annettu noudattaen perussopimuksissa määrättyjä tavallista tai erityistä lainsäätämisjärjestystä. Niihin eivät kuulu delegoidut direktiivit ja täytäntöönpanodirektiivit, jotka komissio on antanut SEUT-sopimuksen 290 ja 291 artiklan nojalla, eivätkä myöskään Euratomin perustamissopimuksen nojalla annetut direktiivit.

Tämä tarkoittaa, että tuomioistuimen ratkaistavaksi saatettaviin asioihin, jotka koskevat SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvia rikkomisia eli sellaisista toimenpiteistä ilmoittamatta jättämistä, joilla lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, liitetään suoraan pyyntö määrätä kyseiselle jäsenvaltiolle taloudellisia seuraamuksia. Toisin kuin yksinomaan SEUT-sopimuksen 258 artiklan soveltamisalaan kuuluvien rikkomisten yhteydessä, tällaisten rikkomisten kohdalla taloudellisten seuraamusten määräämiseksi ei tarvita muuta erillistä menettelyä.

SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdassa määrätään nimenomaisesti, että tuomioistuimen määräämä taloudellinen seuraamus ei saa ylittää komission ehdottamaa määrää.

Komissio on johdonmukaisesti katsonut, että SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdassa määrättyä seuraamusmekanismia olisi periaatteessa käytettävä kaikissa tapauksissa, joissa jäsenvaltio ei täytä kyseisessä määräyksessä määrättyä velvoitetta. Sen varmistaminen, että jäsenvaltiot saattavat lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöään kyseisissä direktiiveissä asetetuissa määräajoissa, on yhtä tärkeää kaikkien lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettujen direktiivien osalta. Komissio on puolestaan asettanut tavoitteekseen saattaa rikkomistapaukset 12 kuukauden kuluessa tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos direktiiviä ei edelleenkään ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohtaa ei sovelleta tapauksiin, joissa jäsenvaltio on jättänyt ilmoittamatta toimenpiteistä, joilla muut kuin lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetut direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Jos jäsenvaltio rikkoo velvollisuuttaan ilmoittaa tällaisiin muihin kuin lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettuihin direktiiveihin liittyvistä toimenpiteistä, komissio saattaa tällaisen rikkomisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ensinnäkin SEUT-sopimuksen 258 artiklassa tarkoitetulla rikkomusmenettelyllä ja, jos jäsenvaltio ei noudata tuomiota, jossa rikkominen on todettu, saattamalla asian uudelleen tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla. Vastaavasti SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohtaa ei voida soveltaa tapauksissa, joissa jäsenvaltio jättää ilmoittamatta toimenpiteistä, joilla Euratomin perustamissopimuksen 31 ja 32 artiklan nojalla annetut direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tällaisissa tapauksissa komissio käyttää samaa kaksinkertaista vireillepanomenettelyä kuin SEUT-sopimuksen nojalla annettujen muiden kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttyjen direktiivien kohdalla.

SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohtaa sovelletaan sekä siinä tapauksessa, että jäsenvaltio ei ole lainkaan ilmoittanut lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetun direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä, että siinä tapauksessa, että tällaisista toimenpiteistä on ilmoitettu vain osittain. Velvoitteen osittaisesta rikkomisesta voi olla kyse silloin, kun ilmoitetut täytäntöönpanotoimenpiteet eivät kata kyseisen jäsenvaltion koko aluetta tai kun ilmoitus on puutteellinen, koska se ei sisällä kaikkia direktiivin jotain osaa koskevia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Jäsenvaltion velvollisuus ilmoittaa SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista täytäntöönpanotoimenpiteistä sisältää velvoitteen antaa riittävän selvät ja täsmälliset tiedot ([14]) direktiivin kunkin säännöksen osalta siitä, millä kansallisilla säännöksillä tai määräyksillä kyseinen säännös on pantu täytäntöön. Tällaisten selvien ja täsmällisten tietojen toimittamatta jättämisestä voidaan määrätä seuraamuksia SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla.

Komissio katsoo, että sellaiset ilmoitukset täytäntöönpanotoimenpiteistä, joissa ei yksiselitteisesti mainita, millä kansallisella säännöksellä mikäkin direktiivin säännös saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, oikeuttavat kanteen nostamisen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla. Ilman tällaisia tietoja komissio ei pysty tarkistamaan, onko jäsenvaltio tosiasiallisesti saattanut kyseisen direktiivin kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Jos ilmoitus on itsestään selvä, komissio ei suhteellisuusperiaatteen mukaisesti kuitenkaan voisi nostaa SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan mukaista kannetta, vaikka kyseisessä ilmoituksessa ei yksilöitäisi lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetun direktiivin säännöksiä vastaavia kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä. Näin ollen komissio nostaa SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan mukaisia kanteita vain, jos ei ole selviä tietoja siitä, millä kansallisen lainsäädännön säännöksillä mitkäkin direktiivin säännökset saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tällaiset tiedot olisi esitettävä selittävillä asiakirjoilla, joihin voidaan liittää vastaavuustaulukko, jossa esitetään järjestelmällisesti direktiivin säännökset ja niitä vastaava kansallinen lainsäädäntö.

Direktiivit sisältävät tavallisesti lausekkeen, jossa jäsenvaltiot velvoitetaan viittaamaan direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetuissa säännöksissä direktiiviin joko suoraan tai niiden julkaisemisen yhteydessä (niin kutsuttu viittauslauseke). Tämän velvoitteen avulla asianomaiset voivat varmistaa oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa laajuuden kyseisellä unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvalla alalla.

([14]) Ks. asia C-543/17, komissio v. Belgia, 51 ja 59 kohta.

Tuomioistuin on ratkaisuissaan toistuvasti todennut, että kun direktiivissä on viittauslauseke, edellytetään erillistä täytäntöönpanotoimenpidettä ([15]). Sitä, että jäsenvaltio ilmoittaessaan täytäntöönpanotoimenpiteistä komissiolle ainoastaan viittaa aiempaan kansalliseen lainsäädäntöön, ei voida pitää erillisenä täytäntöönpanotoimenpiteenä. Ennen direktiivin hyväksymistä annettuja kansallisia säädöksiä voidaan pitää erillisenä täytäntöönpanotoimenpiteenä edellyttäen, että jäsenvaltio viittaa niihin virallisessa julkaisussa, jossa yksiselitteisesti ilmoitetaan jo voimassa olleet lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset, joilla se katsoo täyttävänsä direktiivissä asetetut velvoitteet. Tällainen virallinen julkaisu olisi sisällytettävä komissiolle annettavaan ilmoitukseen.

Kaikki riidat, jotka koskevat ilmoitettujen täytäntöönpanotoimenpiteiden asianmukaisuutta eli kysymystä siitä, saatetaanko näillä toimenpiteillä direktiivin vastaavat säännökset asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, käsitellään SEUT-sopimuksen 258 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

3. UHKASAKKO

Jäsenvaltion maksettavaksi tuleva uhkasakko lasketaan periaatteessa kultakin viivästyspäivältä alkaen päivästä, jona tuomioistuin antaa tuomionsa SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 tai 3 kohdan nojalla, ja päättyen päivään, jona jäsenvaltio lopettaa rikkomisen, lukuun ottamatta erityistapauksia, joissa sovelletaan muuta määräytymisjaksoa. Uhkasakolla pyritään saamaan jäsenvaltio lopettamaan rikkominen heti kun tuomioistuin on antanut tuomionsa.

Päiväkohtaisen uhkasakon määrä lasketaan seuraavasti:

— kertomalla kiinteä vakiomäärä rikkomisen vakavuutta ja kestoa ilmaisevilla kertoimilla

— kertomalla saatu tulo jäsenvaltion vahvistamalla kiinteällä kertoimella (kerroin n), joka kuvaa kyseisen jäsenvaltion maksukykyä.

Seuraavassa kaavassa esitetään yhteenveto uhkasakon laskentamenetelmästä:

$$Dp = (F\text{-}Rap \times Cs \times Cd) \times n$$

jossa Dp = päiväkohtainen uhkasakko; F-Rap = uhkasakon kiinteä vakiomäärä; Cs = vakavuutta ilmaiseva kerroin; Cd = kestoa ilmaiseva kerroin; n = kyseisen jäsenvaltion maksukykyä kuvaava kerroin n.

3.1. Kiinteä vakiomäärä

Kiinteä vakiomäärä on se kiinteä määrä, johon kertoimia sovelletaan. Sitä käytetään, kun on kyse laillisuusperiaatteen rikkomisesta. Tämä koskee kaikkia SEUT-sopimuksen 260 artiklan mukaisia tapauksia. Se on asetettu tasolle, jolla varmistetaan, että

— komissiolla on laaja harkintavalta rikkomisen vakavuutta ilmaisevan kertoimen soveltamisessa

— määrä on kohtuullinen kaikkien jäsenvaltioiden kannalta

— määrä kerrottuna rikkomisen vakavuutta ilmaisevalla kertoimella on riittävän suuri painostamaan rikkomiseen syyllistynyttä jäsenvaltiota.

Uhkasakkoihin sovellettava kiinteä vakiomäärä vahvistetaan liitteessä olevassa 1 kohdassa I.

([15]) Katso 29. lokakuuta 2009 annettu tuomio, komissio v. Puola (C-551/08, EU:C:2009:683, 23 kohta); 11. kesäkuuta 2015 annettu tuomio, komissio v. Puola (C-29/14, EU:C:2015:379, 49 kohta); 4. lokakuuta 2018 annettu tuomio, komissio v. Espanja (C-599/17, EU:C:2018:813, 21 kohta); ja 16. heinäkuuta 2020 annettu tuomio, komissio v. Irlanti (C-550/18, EU:C:2020:564, 31 kohta).

3.2. **Vakavuutta ilmaisevan kertoimen (kertoimen arvo 1–20) soveltaminen**

Rikkomista, jossa on kyse siitä, että jäsenvaltio ei ole noudattanut tuomiota tai ei ole ilmoittanut toimenpiteistä, joilla lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, pidetään aina vakavana. Uhkasakon määrän mukauttamiseksi tapauksen erityisiin olosuhteisiin komissio määrittää vakavuutta ilmaisevan kertoimen kahden muuttujan perusteella: niiden unionin sääntöjen merkitys, joita on rikottu tai joita ei ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja rikkomisen vaikutukset yleisiin ja erityisiin etuihin.

Jäljempänä esitettyjen seikkojen perusteella rikkomisen vakavuus määritetään komission vahvistamalla kertoimella, jonka suuruus on vähintään 1 ja enintään 20.

3.2.1. ***Tuomion noudattamatta jättäminen (SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohta)***

3.2.1.1. *Rikottujen säännösten merkitys*

Määrittäessään unionin oikeuden jatkuvan rikkomisen merkityksen komissio ottaa huomioon kyseisten säännösten luonteen ja laajuuden eikä niinkään niiden asemaa normihierarkiassa. Esimerkiksi syrjimättömyysperiaatteen rikkomista olisi aina pidettävä erittäin vakavana riippumatta siitä, johtuuko rikkominen perussopimuksessa vahvistetun periaatteen rikkomisesta vai asetuksessa tai direktiivissä vahvistetun periaatteen rikkomisesta. Perusoikeuksiin ja perussopimuksessa vahvistettuihin neljään perusvapauteen vaikuttavaa rikkomista olisi yleensä pidettävä erityisen vakavana, ja siitä olisi määrättävä asianmukainen seuraamus.

Jos komissio nostaa kanteen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla, sitä, että jäsenvaltio ei noudata tuomiota, joka on osa vakiintunutta oikeuskäytäntöä (esim. tuomio perustuu rikkomusmenettelyssä tai vastauksena ennakkoratkaisupyyntöön annettuihin samankaltaisiin tuomioihin), olisi pidettävä raskauttavana seikkana. Näin on erityisesti silloin, kun tuomioistuin on aiemmin todennut kyseisen jäsenvaltion rikkoneen unionin oikeuden vastaavia säännöksiä.

Myös se, että jäsenvaltio ei ole toiminut täydessä yhteistyössä komission kanssa menettelyssä, joka johti asian saattamiseen tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, on raskauttava seikka.

Jos jäsenvaltio on toteuttanut toimenpiteitä, joita se pitää riittävinä väitetyn rikkomisen korjaamiseksi, mutta komissio pitää niitä riittämättöminä, tilannetta olisi käsiteltävä eri tavalla kuin sellaista tilannetta, jossa jäsenvaltio ei toteuta lainkaan toimenpiteitä rikkomisen korjaamiseksi (jos jäsenvaltio selvästi rikkoo SEUT-sopimuksen 260 artiklan 1 kohtaa).

Lisäksi olisi otettava huomioon lieventäviä seikkoja, kuten se, että täytäntöön pantavaan tuomioon liittyy todellisia tulkintaongelmia tai että tuomiota on asiaan liittyvistä syistä erityisen vaikea panna täytäntöön lyhyessä ajassa (esim. tarve suunnitella, hyväksyä, rahoittaa ja rakentaa infrastruktuuria tuomion täytäntöön panemiseksi).

3.2.1.2. *Rikkomisen vaikutukset yleisiin ja erityisiin etuihin*

Rikkomisen vaikutuksia yleisiin tai erityisiin etuihin olisi arvioitava tapauskohtaisesti ottaen huomioon esimerkiksi seuraavat perusteet:

— unionin omien varojen menetys

— vakava vahinko EU:n taloudellisille eduille

— rikkomisen vaikutus unionin toimintaan (kuten SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä SEUT-sopimuksen 3 artiklan kanssa, tarkoitettua unionin yksinomaista toimivaltaa koskevat rikkomiset sekä rikkomiset, jotka vaikuttavat kansallisten oikeusjärjestelmien mahdollisuuksiin osallistua unionin oikeuden noudattamisen tehokkaaseen valvontaan)

— vakava tai peruuttamaton haitta ihmisten terveydelle tai ympäristölle

— taloudellinen tai muu vahinko yksityishenkilöille ja talouden toimijoille

— rikkomisen kohteena olevat rahamäärät

— tuomioistuimen tuomion noudattamatta jättämisestä jäsenvaltiolle mahdollisesti aiheutuva taloudellinen hyöty

— rikkomisen merkitys suhteessa kyseisen talouden toimialan liikevaihtoon tai arvonlisään

— rikkomisen vaikutuspiiriin kuuluvan väestön suuruus

— unionin vastuu kolmansiin maihin nähden

— rikkomisen luonne, eli onko rikkominen järjestelmällistä tai rakenteellista tai jättääkö jäsenvaltio toistuvasti soveltamatta EU:n lainsäädäntöä asianmukaisesti.

Muita näkökohtia voivat olla esimerkiksi se, onko rikkominen kertaluontoista vai onko kyseessä aiemman rikkomisen uusiminen.

Kun komissio ottaa seuraamuksen laskemisessa huomioon yksityishenkilöiden edut, sen tavoitteena ei ole rikkomisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen vahinkoa kärsineille, koska tällaista korvausta on mahdollista hakea kansallisista tuomioistuimista. Komissio pyrkii pikemminkin ottamaan huomioon rikkomisen vaikutukset asianomaisten yksityishenkilöiden ja talouden toimijoiden kannalta. Vaikutukset eivät nimittäin ole samat silloin, kun rikkominen koskee yksittäistä virheellisen soveltamisen tapausta (esimerkiksi tutkinnon tunnustamatta jättäminen), ja silloin, kun on kyse siitä, että tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta annettua direktiiviä ei ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Jälkimmäisessä tapauksessa rikkominen vahingoittaa kokonaisen ammattiryhmän etuja.

3.2.2. Täytäntöönpanotoimenpiteiden ilmoittamatta jättäminen (SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohta)

Komissio soveltaa SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla vireille pantuihin kanteisiin järjestelmällisesti rikkomisen vakavuutta ilmaisevaa kerrointa 10, jos jäsenvaltio ei ilmoita toteuttaneensa mitään täytäntöönpanotoimenpiteitä. Oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen perustuvassa unionissa kaikkia lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettuja direktiivejä on pidettävä yhtä tärkeinä ja jäsenvaltioiden on saatettava ne kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöä direktiiveissä asetetuissa määräajoissa.

Jos velvoitetta ilmoittaa täytäntöönpanotoimenpiteistä rikotaan osittain, täytäntöönpanon puutteellisuus on otettava huomioon määritettäessä vakavuutta ilmaisevan kertoimen arvoa, joka on alle 10. Lisäksi voidaan ottaa huomioon rikkomisen vaikutukset yleisiin ja erityisiin etuihin (ks. edellä kohdassa 3.2.1.2 esitetyt näkökohdat).

3.3. Rikkomisen kestoa ilmaisevan kertoimen soveltaminen

Laskettaessa rikkomisen kestoa vastaavan uhkasakon määrää

— otetaan SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla nostettujen kanteiden osalta huomioon ajanjakso tuomioistuimen ensimmäisen tuomion antamisesta päivään, jona komissio päättää viedä asian tuomioistuimeen

— otetaan SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla nostettujen kanteiden osalta huomioon ajanjakso sitä päivää seuraavasta päivästä, jona määräaika kyseisen direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä päättyy, päivään, jona komissio päättää viedä asian tuomioistuimeen.

Rikkomisen kestoa ilmaisevan kertoimen arvo vaihtelee asteikolla 1–3. Sen laskentaperusteena käytetään suhdetta 0,10/kuukausi alkaen päivästä, jona ensimmäinen tuomio annettiin, tai sitä päivää seuraavasta päivästä, jona määräaika kyseisen direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä päättyi.

Tuomioistuin ([16]) on vahvistanut, että rikkomisen kesto on otettava huomioon sekä uhkasakon että kiinteämääräisen hyvityksen osalta, koska kummallakin seuraamuksella on oma tehtävänsä.

3.4. Jäsenvaltion maksukyky

Uhkasakon määrä on asetettava niin, että seuraamuksesta tulee oikeasuhteinen ja varoittava. Uhkasakon varoittavaan vaikutukseen liittyy kaksi näkökohtaa. Seuraamuksen on oltava riittävän suuri, jotta

([16]) Ks. tuomio asiassa C-304/02, komissio v. Ranska, 84 kohta.

— jäsenvaltio lopettaa rikkomisen (seuraamuksen on siis oltava suurempi kuin rikkomisesta jäsenvaltiolle koituva hyöty)

— jäsenvaltio ei uusi rikkomista.

Varoittavan vaikutuksen aikaansaamiseksi tarvittava seuraamuksen taso vaihtelee jäsenvaltioiden maksukyvyn mukaan. Tämän varoittava vaikutus otetaan huomioon kertoimella n. Se lasketaan seuraavien kahden tekijän painotettuna geometrisena keskiarvona: jäsenvaltioiden bruttokansantuotteiden (BKT) keskiarvoon suhteutettu kyseisen jäsenvaltion BKT ([17]), jonka painotuskerroin on kaksi, ja jäsenvaltioiden keskimääräiseen asukaslukuun suhteutettu kyseisen jäsenvaltion asukasluku, jonka painotuskerroin on yksi. Näin saadaan kyseisen jäsenvaltion maksukyky suhteessa muiden jäsenvaltioiden maksukykyyn:

$$kerroin\ n = \left(\frac{BKT_n}{BKT_{ka.}}\right)^{2/3} \times \left(\frac{Väkil_n}{Väkil_{ka.}}\right)^{1/3}$$

Tämän tiedonannon mukainen kertoimen n laskentatapa poikkeaa siitä, miten kerroin on aiemmin laskettu. Aiemmissa tiedonannoissa otettiin huomioon sekä jäsenvaltioiden BKT että niiden institutionaalinen painoarvo. Institutionaalinen painoarvo ilmaistiin käyttämällä sijaismuuttujaa, viimeksi kunkin jäsenvaltion edustajille varattua paikkamäärää Euroopan parlamentissa.

Asiassa komissio v. Kreikka ([18]) 20. tammikuuta 2022 antamassaan tuomiossa tuomioistuin tarkasteli seikkoja, joita pidetään merkityksellisinä arvioitaessa jäsenvaltion maksukykyä SEUT-sopimuksen 260 artiklaan perustuvien taloudellisten seuraamusten määräämiseksi. Kyseisessä tuomiossa tuomioistuin katsoi, että ”Helleenien tasavallan maksukyvyn arvioimiseksi tärkeimpänä tekijänä on näin ollen pidettävä sen BKT:tä ilman, että otetaan huomioon kyseisen jäsenvaltion institutionaalista painoarvoa [...], sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission mahdollisuutta ehdottaa taloudellisia seuraamuksia, jotka perustuvat useisiin kriteereihin, jotta muun muassa eri jäsenvaltioiden välillä voidaan säilyttää asianmukainen ero” ([19]). Tuomioistuimen mukaan ”pyrkimys määrätä seuraamuksia, jotka ovat riittävän varoittavia, ei välttämättä edellytä, että asianomaisen jäsenvaltion institutionaalinen painoarvo unionissa otetaan huomioon” ja ”asianomaisen jäsenvaltion institutionaalisen painoarvon huomioon ottaminen ei ole välttämätöntä, jotta riittävä varoittavuus voidaan taata ja kyseinen jäsenvaltio saadaan muuttamaan nykyistä tai tulevaa [...] toimintatapaansa” ([20]).

Näin ollen komissio päätti tarkistaa kertoimen n laskentamenetelmäänsä, joka perustuu nyt pääasiassa jäsenvaltioiden BKT:hen ja toissijaisesti niiden asukaslukuun demografisena perusteena, jonka avulla voidaan säilyttää asianmukainen ero eri jäsenvaltioiden välillä. Kun kertoimen n laskennassa otetaan huomioon jäsenvaltioiden asukasluku yhden kolmasosan painoarvolla, jäsenvaltioiden n-kertoimien vaihtelu vähenee kohtuulliseksi verrattuna yksinomaan jäsenvaltioiden BKT:hen perustuvaan laskentaan. Näin kertoimen n laskemiseen lisätään myös vakauttava tekijä, koska asukasluku ei todennäköisesti vaihtele merkittävästi vuodesta toiseen. Jäsenvaltion BKT saattaa sen sijaan vaihdella enemmän vuosittain erityisesti talouskriisin aikana. Koska jäsenvaltion BKT:n painoarvo laskennassa on edelleen kaksi kolmasosaa, se on kuitenkin edelleen pääasiallinen tekijä arvioitaessa jäsenvaltion maksukykyä.

Kunkin jäsenvaltion n-kertoimet vahvistetaan liitteessä olevassa 3 kohdassa I.

4. KIINTEÄMÄÄRÄINEN HYVITYS

Jotta kiinteämääräisen hyvityksen varoittava vaikutus sekä suhteellisuusperiaate ja yhdenvertaisen kohtelun periaate voidaan ottaa kaikilta osin huomioon, komission ehdotus unionin tuomioistuimelle sisältää seuraavat seikat:

— kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärän vahvistaminen

([17]) Lähde: Nimellinen BKT – Eurostat. Eurostat julkaisee säännöllisesti jäsenvaltioiden BKT-tiedot (nama_10_gdp).
([18]) Katso 20. tammikuuta 2022 annettu tuomio, komissio v. Kreikka (C-51/20, EU:C:2022:36).
([19]) Asia C-51/20, komissio v. Kreikka, 116 kohta.
([20]) Asia C-51/20, komissio v. Kreikka, 113 ja 115 kohta.

— laskentamenetelmä, joka perustuu päiväkohtaiseen määrään kerrottuna rikkomisen kestoa vastaavien päivien lukumäärällä; tätä laskentatapaa sovelletaan silloin kun laskennan tulos on suurempi kuin kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä.

4.1. Kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä

Aina kun komissio saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT-sopimuksen 260 artiklan nojalla, se ehdottaa ainakin kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärää, joka vahvistetaan kunkin jäsenvaltion osalta asianomaisen n-kertoimen mukaisesti, riippumatta jaksossa 4.2 esitetyn laskelman tuloksesta.

Kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä perustuu periaatteeseen, jonka mukaan aina kun jäsenvaltio laiminlyö toistuvasti tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpanon tai ei saata lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettua direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä, loukataan laillisuusperiaatetta oikeusyhteisössä, mahdollisista raskauttavista asianhaaroista riippumatta, ja tämä edellyttää tehokkaita seuraamuksia. Vahvistamalla kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä pyritään myös välttämään se, että määrättäisiin pelkästään symbolisia seuraamuksia, jotka eivät olisi varoittavia vaan saattaisivat päinvastoin viedä tuomioistuimen tuomioilta uskottavuuden niiden vahvistamisen sijaan.

Kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärät esitetään jäsenvaltioittain liitteen 5 kohdassa I.

4.2. Kiinteämääräisen hyvityksen laskentamenetelmä

Kiinteämääräinen hyvitys lasketaan pitkälti samalla tavalla kuin uhkasakko, eli

— kertomalla kiinteä vakiomäärä vakavuutta ilmaisevalla kertoimella

— kertomalla tulos kertoimella n

— kertomalla tulos niiden päivien lukumäärällä, joina rikkominen jatkuu (ks. kohta 4.2.1).

Seuraavassa kaavassa esitetään yhteenveto kiinteämääräisen hyvityksen laskentamenetelmästä:

$$LS = F\text{-}Rals \times Cs \times n \times dy$$

jossa

LS = kiinteämääräinen hyvitys; F-Rals = kiinteämääräisen hyvityksen kiinteä vakiomäärä; Cs = vakavuutta ilmaiseva kerroin; n = kyseisen jäsenvaltion maksukykyä kuvaava kerroin; dy = niiden päivien määrä, joina rikkominen jatkui.

Jos tämän laskelman tulos ylittää kyseisen jäsenvaltion osalta vahvistetun kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärän, komissio ehdottaa tuomioistuimelle tämän kaavan avulla määritettyä kiinteämääräistä hyvitystä.

4.2.1. *Niiden päivien määrä, joina rikkominen jatkui*

Kiinteämääräisen hyvityksen laskemiseksi päiväkohtainen määrä kerrotaan niiden päivien lukumäärällä, joina rikkominen jatkuu. Tämä lukumäärä määritellään seuraavasti:

— SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla nostetut kanteet: päivien lukumäärä ensimmäisen tuomion antamispäivästä rikkomisen päättymispäivään tai, jos laiminlyöntiä ei korjata, SEUT-sopimuksen 260 artiklan nojalla annetun tuomion antamispäivään

— SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla nostetut kanteet: päivien lukumäärä sitä seuraavasta päivästä, jona määräaika kyseisen direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt, rikkomisen päättymispäivään, tai, jos laiminlyöntiä ei korjata, SEUT-sopimuksen 260 artiklan nojalla annetun tuomioon antamispäivään.

SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla nostettujen kanteiden osalta ajanjakso, joka otetaan huomioon kiinteämääräistä hyvitystä laskettaessa, alkaa kulua sen tuomion antamispäivästä, jossa todetaan, että asianomainen jäsenvaltio on rikkonut unionin oikeutta ([21]).

([21]) Ks. asia C-304/02, komissio v. Ranska.

Tuomioistuimen mukaan jäsenvaltion on aloitettava tällaisen tuomion täytäntöönpano ”välittömästi” ja saatettava se ”loppuun niin pian kuin mahdollista” ([22]). Ennen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan mukaisen kanteen nostamista komission on luonnollisesti annettava jäsenvaltiolle riittävästi aikaa, jotta se voi noudattaa tällaista tuomiota. Tarvittava aika määräytyy kyseessä olevan rikkomisen perusteella. Jos jäsenvaltiolle on kuitenkin annettu kohtuullisesti aikaa eikä tuomiota ole pantu kaikilta osin täytäntöön, jäsenvaltion on katsottava laiminlyöneen rikkomisen toteavan tuomion antamispäivästä alkaen velvollisuutensa aloittaa täytäntöönpano välittömästi ja saattaa se loppuun mahdollisimman pian.

SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla nostettujen kanteiden osalta määräytymisjakso alkaa sitä seuraavasta päivästä, jona määräaika kyseisen direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt.

4.2.2. *Muut kiinteämääräisen hyvityksen laskentamenetelmässä huomioon otettavat seikat*

Komissio soveltaa kiinteämääräisen hyvityksen laskennassa samaa vakavuutta ilmaisevaa kerrointa ja samaa kiinteää kerrointa n kuin uhkasakon laskemisessa (ks. jaksot 3.2 ja 3.4). Määrittäessään SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan mukaisen kiinteämääräisen hyvityksen määrää komissio ottaa täytäntöönpanon laiminlyönnin vakavuuden määrittelyssä huomioon sen, missä määrin direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Kiinteämääräisen hyvityksen kiinteä vakiomäärä on pienempi kuin uhkasakkojen kohdalla. On kohtuullista, että uhkasakon laskentaan käytetään suurempaa päiväkohtaista määrää kuin kiinteämääräisen hyvityksen laskentaan, koska rikkomiseen syyllistyneen jäsenvaltion toiminta muuttuu SEUT-sopimuksen 260 artiklan nojalla annetun tuomion seurauksena tuomittavammaksi siinä mielessä, että se jatkaa rikkomista vielä tuomion antamisen jälkeen.

Kiinteämääräiseen hyvitykseen sovellettava kiinteä vakiomäärä vahvistetaan liitteen 2 kohdassa I.

Toisin kuin uhkasakkoa laskettaessa, kiinteämääräistä hyvitystä laskettaessa ei sovelleta rikkomisen kestoa ilmaisevaa kerrointa, koska rikkomisen kesto on jo otettu huomioon kertomalla päiväkohtainen määrä rikkomisen kestoa vastaavalla päivien lukumäärällä.

5. YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA KOSKEVAT SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Yhdistynyt kuningaskunta erosi unionista 31. tammikuuta 2020. Sen oli kuitenkin 1. helmikuuta 2020 voimaan tulleen erosopimuksen nojalla edelleen sovellettava ja noudatettava unionin oikeutta siirtymäkauden loppuun asti (siirtymäkausi päättyi 31. joulukuuta 2020).

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 12 artiklan 4 kohdan ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa koskevan pöytäkirjan 12 artiklan nojalla komissiolla ja unionin tuomioistuimella on edelleen niille perussopimuksissa annetut valtuudet soveltaa unionin oikeutta, jota sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisten pöytäkirjojen nojalla Pohjois-Irlannin ja kyseisten tukikohta-alueiden osalta. Tuomioistuimella on erosopimuksen 160 artiklan nojalla edelleen SEUT-sopimuksen 258, 260 ja 267 artiklan mukainen toimivalta tulkita ja soveltaa tiettyjä erosopimuksen viidennen osan määräyksiä.

Näiden määräysten nojalla komissio voi pyytää tuomioistuinta määräämään Yhdistyneelle kuningaskunnalle taloudellisia seuraamuksia 31. joulukuuta 2020 jälkeen. Tällöin komissio ehdottaa taloudellisia seuraamuksia, jotka ovat oikeassa suhteessa kyseessä olevan rikkomisen vakavuuteen, rikkomisen kestoon ja Yhdistyneen kuningaskunnan maksukykyyn. Komissio käyttää seuraamusten määrittämisessä tässä tiedonannossa jäsenvaltioita varten vahvistettua kaavaa ([23]).

([22]) Katso 12. marraskuuta 2019 annettu tuomio, komissio v. Irlanti (C-261/18, EU:C:2019:955, 123 kohta).

([23]) $$\textit{Yhdistyneen kuningaskunnan kerroin n UK} = \left(\frac{BKT_{UK}}{BKT_{ka.}}\right)^{2/3} \times \left(\frac{Väkil_{UK}}{Väkil_{ka.}}\right)^{1/3}$$

6. MÄÄRÄTYN SEURAAMUKSEN MAKSUVELVOITTEEN ALKAMISPÄIVÄ

Kun tuomioistuin määrää jäsenvaltiolle seuraamuksen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan nojalla, velvoite maksaa kyseinen seuraamus alkaa tavallisesti sinä päivänä, jona tuomioistuin antaa tuomionsa.

Kun tuomioistuin määrää jäsenvaltiolle seuraamuksen SEUT-sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan nojalla, kyseisessä määräyksessä täsmennetään, että ”suoritus on maksettava tuomioistuimen tuomiossa määrättynä ajankohtana”. Näin tuomioistuin voi asettaa maksuvelvoitteen alkamispäiväksi joko tuomion antamispäivän tai myöhemmän päivämäärän. Tuomioistuin ei ole vielä käyttänyt mahdollisuutta määrätä maksuvelvoitteen alkamispäiväksi tuomion antamispäivää myöhempi päivä.

7. SOVELTAMISPÄIVÄ

Sen jälkeen kun tämä tiedonanto on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, komissio soveltaa tiedonannossa vahvistettuja sääntöjä ja perusteita kaikkiin päätöksiin, joissa se päättää saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT-sopimuksen 260 artiklan nojalla.

LIITE I

Tuomioistuimelle ehdotettujen taloudellisten seuraamusten määrittämiseen käytetyt tiedot

Komissio tarkastelee tämän liitteen tietoja ja päivittää ne vuosittain Eurostatin julkaisemien virallisten tietojen perusteella ottaen huomioon inflaation, jäsenvaltioiden BKT:n ja asukasluvun vaihtelut.

1. **Uhkasakon kiinteä vakiomäärä**

Tämän tiedonannon jaksossa 3.1 mainittu uhkasakon kiinteä vakiomäärä on **3 000 euroa** päivältä.

2. **Kiinteämääräisen hyvityksen kiinteä vakiomäärä**

Tämän tiedonannon kohdassa 4.2.2 mainittu kiinteämääräisen hyvityksen kiinteä vakiomäärä on **1 000 euroa** päivältä eli yksi kolmasosa uhkasakon kiinteästä vakiomäärästä.

3. **N-kertoimet**

Tämän tiedonannon jaksossa 3.4 ja kohdassa 4.2.2 mainitut n-kertoimet ovat seuraavat:

	N-kerroin ([1])
Belgia	0,84
Bulgaria	0,18
Tšekki	0,49
Tanska	0,52
Saksa	6,16
Viro	0,06
Irlanti	0,55
Kreikka	0,41
Espanja	2,44
Ranska	4,45
Kroatia	0,14
Italia	3,41
Kypros	0,05
Latvia	0,07
Liettua	0,12
Luxemburg	0,09
Unkari	0,35
Malta	0,03
Alankomaat	1,39
Itävalta	0,68
Puola	1,37
Portugali	0,46
Romania	0,61
Slovenia	0,10

Slovakia	0,22
Suomi	0,42
Ruotsi	0,83
([1]) Perustuu vuoden 2020 (vuosi n–2) tietoihin BKT:stä ja väkiluvusta (haettu 7. syyskuuta 2022), pyöristettynä kahden desimaalin tarkkuuteen.	

4. **Kiinteämääräisen hyvityksen viitearvo**

Jäsenvaltiokohtaisten kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärien laskemisessa käytettävä kiinteämääräisen hyvityksen viitearvo on 2 800 000 euroa ([1]).

5. **Kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä jäsenvaltioittain**

Kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä on kiinteämääräisen hyvityksen viitearvo kerrottuna kertoimella n.

Tämän tiedonannon jaksossa 4.1 mainitut kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärät ([2]) ovat seuraavat:

	Kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärät (euroa)
Belgia	2 352 000
Bulgaria	504 000
Tšekki	1 372 000
Tanska	1 456 000
Saksa	17 248 000
Viro	168 000
Irlanti	1 540 000
Kreikka	1 148 000
Espanja	6 832 000
Ranska	12 460 000
Kroatia	392 000
Italia	9 548 000
Kypros	140 000
Latvia	196 000
Liettua	336 000
Luxemburg	252 000
Unkari	980 000
Malta	84 000
Alankomaat	3 892 000

([1]) Vuonna 2005 komissio asetti tiedonannossa *EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan soveltaminen* kiinteämääräisen hyvityksen viitearvoksi 500 000 euroa. Kiinteämääräisen hyvityksen viitearvo on noussut inflaatiosta ja menetelmien useista muutoksista johtuneiden tarkistusten seurauksena. Komission viimeisimmässä tiedonannossa *Komission Euroopan unionin tuomioistuimelle rikkomusmenettelyn yhteydessä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskennassa käytettävien tietojen päivittäminen* (C(2022) 568) kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärien laskemisessa käytetty kiinteämääräisen hyvityksen viitearvo oli 2 255 000 euroa. Nyt viitearvoksi asetetaan 2 800 000 euroa sen varmistamiseksi, että kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärät pysyvät riittävän varoittavina, kun otetaan huomioon niiden aiemmat tasot ja tässä tiedonannossa esitetty kerrointa n koskeva menetelmän muutos.

([2]) Perustuu vuoden 2020 (vuosi n–2) tietoihin BKT:stä ja väkiluvusta (haettu 7. syyskuuta 2022), pyöristettynä lähimpään tuhanteen.

Itävalta	1 904 000
Puola	3 836 000
Portugali	1 288 000
Romania	1 708 000
Slovenia	280 000
Slovakia	616 000
Suomi	1 176 000
Ruotsi	2 324 000

LIITE II

Luettelo aiemmista taloudellisia seuraamuksia koskevista tiedonannoista

Tässä tiedonannossa tarkastellaan uudelleen kaikkia seuraavia taloudellisista seuraamuksista vuosina 1996–2021 annettuja komission tiedonantoja:

— Vuonna **1996** komission antoi tiedonannon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 171 artiklan soveltamisesta ([1]). Kyseessä oli alustava lähestymistapa, jota oli tarkoitus tarkentaa, mutta sillä luotiin perusta nykyiselle taloudellisia seuraamuksia koskevalle toimintapolitiikalle toteamalla, että seuraamuksen määrää laskettaessa on otettava huomioon kolme keskeistä perustetta: rikkomisen vakavuus, sen kesto sekä tarve varmistaa seuraamuksen varoittava vaikutus, jotta voidaan välttää rikkomisen toistuminen.

Vuonna **1997** komissio julkaisi ensimmäisen kerran tiedonannon *EY:n perustamissopimuksen 171 artiklassa määrätyn uhkasakon laskentatapa* ([2]). Tuolloin ei ollut käytössä menetelmää kiinteämääräisen hyvityksen laskemiseksi. Esitetyn menetelmän mukaan päiväkohtainen uhkasakko laskettiin yhdenmukaisena vakiomääränä kerrottuna rikkomisen vakavuutta ja kestoa ilmaisevilla kertoimilla, ja tämä tulo kerrottiin erityisellä kertoimella (kerroin n), joka kuvastaa asianomaisen jäsenvaltion maksukykyä ja sen äänimäärää neuvostossa. Tämä kerroin n, joka tuolloin ilmaisi sekä taloudellista että institutionaalista painoarvoa, oli suunniteltu keinoksi varmistaa, että seuraamukset ovat oikeudenmukaisia ja oikeasuhteisia mutta myös riittävän varoittavia, jotta jäsenvaltiot lopettavat rikkomisen eivätkä uusi sitä. Asiakirjassa selitettiin lisäksi, miten vakavuutta ja kestoa ilmaisevat kertoimet on määritettävä, ja vahvistettiin kertoimen n ensimmäiset arvot ([3]).

— Vuonna **2001** tehdyssä komission sisäisessä päätöksessä ([4]) täsmennettiin, että laskettaessa rikkomisen kestoa ilmaisevaa kerrointa perustana olisi käytettävä arvoa 0,1 kuukaudelta (kertoimen arvo voi olla enintään 3) alkaen seitsemännestä kuukaudesta tuomioistuimen antaman tuomion jälkeen.

Vuonna **2005** komissio julkaisi tiedonannon *EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan soveltaminen* ([5]), koska ohjeita oli päivitettävä erityisesti tuomioistuimen uuden oikeuskäytännön, EU:hun liittyvien uusien jäsenvaltioiden sekä kasvun ja inflaation kehityksen vuoksi. Siinä vahvistettiin edelleen voimassa olevat yleiset periaatteet, joita on noudatettava, kun vaaditaan taloudellisia seuraamuksia. Siinä myös vahvistettiin ensimmäisen kerran menetelmä kiinteämääräisen hyvityksen laskemiseksi, mukaan lukien kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärät kunkin jäsenvaltion osalta, päivitettiin kertoimen n laskentatapa ([6]) ja vahvistettiin kiinteät vakiomäärät uhkasakkojen ja kiinteämääräisten hyvitysten laskemista varten ([7]).

— Komissio antoi vuonna **2010** tiedonannon *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan täytäntöönpano* ([8]) sen jälkeen, kun Lissabonin sopimukseen oli sisällytetty mahdollisuus vaatia taloudellisia seuraamuksia tapauksissa, joissa toimenpiteistä lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettujen direktiivien saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ei ole ilmoitettu. Tässä tiedonannossa selitettiin, miten komissio soveltaisi voimassa olevia kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskentamenetelmiä 260 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin.

([1]) Komission tiedonanto – *Tiedonanto Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 171 artiklan soveltamisesta* (EYVL C 242, 21.8.1996, s. 6).

([2]) Komission tiedonanto – *EY:n perustamissopimuksen 171 artiklassa määrätyn uhkasakon laskentatapa* (EYVL C 63, 28.2.1997, s. 2).

([3])

$$\sqrt{\frac{BKT(n)}{BKT(min)} \times \frac{\hat{A}_{äänet}(n)}{\hat{A}_{äänet}(\min)}}$$

([4]) Ks. asiakirja PV(2001)1517/2, 2. huhtikuuta 2001.

([5]) Komission tiedonanto – *EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan soveltaminen* (SEC(2005) 1658).

([6])

$$\sqrt{\frac{BKT(n)}{BKT(Lux)} \times \frac{\hat{A}_{äänet}(n)}{\hat{A}_{äänet}(Lux)}}$$

([7]) Kiinteiksi vakiomääriksi vahvistettiin 600 euroa päivältä uhkasakkojen osalta ja 200 euroa päivältä kiinteämääräisten hyvitysten osalta.

([8]) Komission tiedonanto – *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan täytäntöönpano* (SEC(2010) 1371 final).

Vuonna **2019** komissio antoi tiedonannon *Komission Euroopan unionin tuomioistuimen rikkomusmenettelyissä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja päiväkohtaisten uhkasakkojen laskentatavan muuttaminen* ([9]). Tämä tiedonanto perustui tuomioistuimen tuomioon ([10]), jonka mukaan komissio ei voinut enää käyttää institutionaalisen painoarvon huomioon ottamiseksi kunkin jäsenvaltion äänimäärää neuvostossa, koska äänestysjärjestelmä oli muuttunut 1. huhtikuuta 2017 alkaen. Lisäksi komissio käytti tätä tilaisuutta hyväkseen ja päivitti BKT:n viitearvon (joka oli aiemmin Luxemburgin BKT) ja korvasi sen jäsenvaltioiden BKT:n keskiarvolla kertoimen n laskennassa ([11]). Komissio otti myös käyttöön korjauskertoimen 4,5 varmistaakseen, että tuloksena olevat taloudelliset seuraamukset pysyivät lähellä seuraamusten aiempaa tasoa.

— Komissio mukautti kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskentaa ([12]) viimeksi vuonna **2021** Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisen vuoksi. Koska kertoimessa n otettiin huomioon kaikkien jäsenvaltioiden BKT:n keskiarvo, Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen kasvatti kerrointa n. Tämän seurauksena komission tuomioistuimelle ehdottamien taloudellisten seuraamusten määrät olisivat suurempia. Sen vuoksi komissio sovelsi korjauskerrointa 0,836 varmistaakseen, että seuraamusten määrän kasvu rajoittuisi vastaamaan inflaatiota.

([9]) Komission tiedonanto – *Komission Euroopan unionin tuomioistuimen rikkomusmenettelyissä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja päiväkohtaisten uhkasakkojen laskentatavan muuttaminen* (EUVL C 70, 25.2.2019, s. 1).

([10]) Katso 14. marraskuuta 2018 annettu tuomio, komissio v. Kreikka (C-93/17, EU:C:2018:903).

([11]) $$\sqrt{\frac{BKT(n)}{BKT(ka.)} \times \frac{Paikat(n)}{Paikat(ka.)}}$$

([12]) Komission tiedonanto – *Komission Euroopan unionin tuomioistuimelle rikkomusmenettelyjen yhteydessä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskennan mukauttaminen Yhdistyneen kuningaskunnan eron johdosta* (EUVL C 129, 13.4.2021, s. 1).

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen

(Asia M.10944 – MITSUBISHI / HERE)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2023/C 2/02)

Komissio päätti 19. joulukuuta 2022 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen sisämarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ([1]) 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavissa ainoastaan englanniksi, ja se julkistetaan sen jälkeen, kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla

— komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/); sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,

— sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=fi) asiakirjanumerolla 32022M10944. EUR-Lex on Euroopan unionin oikeuden online-tietokanta.

([1]) EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN KOMISSIO

Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaation korko [1]**:**

2,50 % 1. tammikuuta 2023

Euron kurssi [2]

3. tammikuuta 2023

(2023/C 2/03)

1 euro =

	Rahayksikkö	Kurssi		Rahayksikkö	Kurssi
USD	Yhdysvaltain dollaria	1,0545	CAD	Kanadan dollaria	1,4414
JPY	Japanin jeniä	137,93	HKD	Hongkongin dollaria	8,2392
DKK	Tanskan kruunua	7,4370	NZD	Uuden-Seelannin dollaria	1,6932
GBP	Englannin puntaa	0,88048	SGD	Singaporen dollaria	1,4188
SEK	Ruotsin kruunua	11,1430	KRW	Etelä-Korean wonia	1 346,51
CHF	Sveitsin frangia	0,9879	ZAR	Etelä-Afrikan randia	18,0190
ISK	Islannin kruunua	151,70	CNY	Kiinan juan renminbiä	7,2863
NOK	Norjan kruunua	10,5280	IDR	Indonesian rupiaa	16 471,95
BGN	Bulgarian leviä	1,9558	MYR	Malesian ringgitiä	4,6439
CZK	Tšekin korunaa	24,124	PHP	Filippiinien pesoa	59,020
HUF	Unkarin forinttia	403,33	RUB	Venäjän ruplaa	
PLN	Puolan zlotya	4,6831	THB	Thaimaan bahtia	36,254
RON	Romanian leuta	4,9310	BRL	Brasilian realia	5,6656
TRY	Turkin liiraa	19,7566	MXN	Meksikon pesoa	20,5283
AUD	Australian dollaria	1,5708	INR	Intian rupiaa	87,4095

[1] Korko, jota sovellettiin viimeiseen ennen ilmoitettua päivää suoritettuun rahoitusoperaatioon. Jos sovellettu korko on vaihtuva huutokauppakorko, korko on marginaalinen korko.

[2] *Lähde*: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

TIIVISTELMÄ KOMISSION PÄÄTÖKSESTÄ,

annettu 10 päivänä tammikuuuta 2022,

olla käyttämättä sille neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 [1] 1 ja 4 artiklan nojalla kuuluvaa toimivaltaa(Asia C.1886 – Iliad – 265 artiklan mukainen toimintakehotus)

(tiedoksiannettu numerolla C(2022)78)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2023/C 2/04)

(1) Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', vastaanotti 10. marraskuuta 2021 ranskalaiselta Iliad S.A:lta, jäljempänä 'Iliad', SEUT-sopimuksen 265 artiklan mukaisen toimintakehotuksen, jäljempänä 'toimintakehotus', jossa komissiota pyydettiin päättämään toimivallastaan ranskalaisen Télévision Française 1 S.A:n, jäljempänä 'TF1', ja ranskalaisen Métropole Télévision S.A:n, jäljempänä 'M6', sulautumassa, jäljempänä 'liiketoimi'.

1. OSAPUOLET JA LIIKETOIMI

(2) TF1 on tytäryhtiö, josta Bouygues S.A., jäljempänä 'Bouygues', omistaa 43,7 prosenttia. Bouygues toimii rakennus-, televiestintä- ja media-alalla. TF1:n pääasiallisena toimintana on televisiokanavien lähetystoiminnan harjoittaminen joko suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta. TF1 harjoittaa myös muuta toimintaa, joka liittyy sen pääasialliseen toimintaan televisiokanavien lähetystoiminnan harjoittajana: audiovisuaalinen ja elokuvatuotanto, audiovisuaalisten oikeuksien hankinta, mainostilan markkinointi, DVD-levyjen ja musiikkia sisältävien CD-levyjen julkaiseminen ja jakelu, antennivälitteisten tuotteiden kehittäminen sekä digitaalisten ja vuorovaikutteisten palvelujen kehittäminen.

(3) M6 on tytäryhtiö, josta RTL Group S.A., jäljempänä 'RTL', omistaa 48,26 prosenttia, ja Bertelsmann SE & Co. KGaA, jäljempänä 'Bertelsmann', omistaa RTL:stä 76,28 prosenttia. M6:n pääasiallisena toimintana on televisiokanavien lähetystoiminnan harjoittaminen joko suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta. M6 harjoittaa myös muuta toimintaa, joka liittyy sen pääasialliseen toimintaan televisiokanavien lähetystoiminnan harjoittajana: audiovisuaalinen ja elokuvatuotanto, audiovisuaalisten oikeuksien hankinta, mainostilan markkinointi, DVD-levyjen ja musiikkia sisältävien CD-levyjen julkaiseminen ja jakelu, antennivälitteisten tuotteiden kehittäminen sekä digitaalisten ja vuorovaikutteisten palvelujen kehittäminen. M6 käyttää määräysvaltaa RTL France -radiokonsernissa, jolla on useita lupia radio-ohjelmien lähettämiseen Ranskan Euroopassa sijaitsevalla alueella ja joka harjoittaa erilaisia näiden radiopalvelujen tarjoamiseen liittyviä toimintoja.

(4) [Liiketoimen kuvaus]. Liiketoimen jälkeen Bouygues omistaa noin 30 prosenttia uuden yrityksen pääomasta, kun taas Bertelsmann omistaa RTL:n kautta noin 16 prosenttia uuden yrityksen pääomasta.

2. TOSISEIKAT JA MENETTELY

(5) TF1, M6, Bouygues ja RTL ilmoittivat 17. toukokuuta 2021 tehneensä yhteisymmärryspöytäkirjat TF1:n ja M6:n toimintojen yhdistämistä koskevien yksinomaisten neuvottelujen aloittamisesta. Bouygues ja RTL allekirjoittivat 17. toukokuuta 2021 kaksi yhteisymmärryspöytäkirjaa. Näiden yhteisymmärryspöytäkirjojen jälkeen allekirjoitettiin 8. heinäkuuta 2021 Bouyguesin ja RTL:n välinen puitesopimus ja TF1:n ja M6:n välinen liiketoimintojen yhdistämistä koskeva sopimus, jäljempänä 'sopimukset '. Bouygues ja RTL sopivat myös luonnoksesta osakassopimukseksi, jäljempänä 'osakassopimus ', joka oli määrä allekirjoittaa liiketoimen toteuttamisen yhteydessä.

[1] EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1 (jäljempänä 'sulautuma-asetus'). Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT) toi 1. joulukuuta 2009 lukien joitakin muutoksia, esimerkiksi ilmaisu "yhteisö" korvattiin ilmaisulla "unioni" ja ilmaisu "yhteismarkkinat" ilmaisulla "sisämarkkinat". Tässä päätöksessä käytetään kauttaaltaan SEUT-sopimuksen terminologiaa.

(6) Ranskan kilpailuviranomainen, jäljempänä 'ADLC', lähetti 29. lokakuuta 2021 useille markkinatoimijoille, myös Iliadille, kyselylomakkeen, jossa pyydettiin niiden näkemyksiä liiketoimesta ([2]). Kyselylomakkeen johdannossa ADLC toteaa, että kyselylomake koskee suunniteltua TF1- ja [M6]-konsernien välistä sulautumista uuden yrityksen sisällä ja että [uusi yritys] olisi yksinomaan [Bouyguesin] määräysvallassa. Näin ollen markkinatestin johdannossa todetaan, että liiketoimelle] on saatava lupa [ADLC:ltä], joka on kilpailun sääntelystä markkinoilla vastaava riippumaton hallintoviranomainen Ranskassa.

(7) Iliad lähetti komissiolle toimintakehotuksen 10. marraskuuta 2021 ([3]). Iliad väittää, että toisin kuin ADLC väittää, uusi yritys on Bouyguesin ja Bertelsmannin yhteisessä määräysvallassa ja että se on näin ollen eurooppalainen ulottuvuus.

3. EUROOPPALAINEN ULOTTUVUUS

3.1. Oikeudellinen tausta

(8) Komissiolla on sulautuma-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yksinomainen toimivalta arvioida keskittymiä, joilla on eurooppalainen ulottuvuus. Sulautuma-asetuksen 1 artiklassa on kaksi vaihtoehtoista raja-arvojen kokonaisuutta sen määrittämiseksi, onko keskittymällä eurooppalainen ulottuvuus.

(9) Sulautuma-asetuksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan keskittymällä on eurooppalainen ulottuvuus, jos i) kaikkien siihen osallistuvien yritysten yhteenlaskettu koko maailmasta kertynyt kokonaisliikevaihto on yli 5 miljardia euroa ja jos ii) ainakin kahden siihen osallistuvan yrityksen unionin alueelta kertynyt kokonaisliikevaihto on erikseen yli 250 miljoonaa euroa, ellei jokaisen keskittymään osallistuvan yrityksen omasta unionin alueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta yli kaksi kolmasosaa ole kertynyt yhdestä ja samasta jäsenvaltiosta.

(10) Keskittymällä, joka ei saavuta sulautuma-asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa säädettyjä raja-arvoja, on eurooppalainen ulottuvuus, jos i) kaikkien siihen osallistuvien yritysten yhteenlaskettu koko maailmasta kertynyt kokonaisliikevaihto on yli 2,5 miljardia euroa, ii) kaikkien siihen osallistuvien yritysten vähintään kolmesta jäsenvaltiosta kertynyt yhteenlaskettu kokonaisliikevaihto on jokaisessa jäsenvaltiossa suurempi kuin 100 miljoonaa euroa, iii) ii alakohdassa tarkoitetuista vähintään kolmesta jäsenvaltiosta ainakin kahdelle keskittymään osallistuvista yrityksistä erikseen kertynyt kokonaisliikevaihto on jokaisessa jäsenvaltiossa yli 25 miljoonaa euroa ja vi) ainakin kahdelle keskittymään osallistuvista yrityksistä erikseen unionin alueelta kertynyt kokonaisliikevaihto on yli 100 miljoonaa euroa, ja jollei jokaisen keskittymään osallistuvan yrityksen omasta unionin alueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta yli kaksi kolmasosaa ole kertynyt yhdestä ja samasta jäsenvaltiosta (sulautuma-asetuksen 1 artiklan 3 kohta).

(11) Toimivallan määrittämisen kannalta on olennaista, että keskittymään osallistuvat yritykset ovat aktiivisia osapuolia toimissa, joissa ne sulautuvat tai hankkivat yrityksen määräysvaltaansa sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti ([4]).

(12) Yksinomaista määräysvaltaa hankittaessa keskittymään osallistuvia yrityksiä ovat hankkiva yritys ja hankinnan kohteena oleva yritys ([5]).

([2]) Toimintakehotus, liite 1.

([3]) Vastauksena komission 30. marraskuuta 2021 esittämään pyyntöön toimittaa huomautuksia, jäljempänä 'Bouyguesin huomautukset', Bouygues ilmoitti komissiolle, että toimintakehotuksen on allekirjoittanut Iliad-osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja, jolla ei ole edustusvaltuuksia eikä valtuutta toimia Iliad-osakeyhtiön nimissä tai lukuun. Komissiolle 6. joulukuuta 2021 lähettämässään (Ranskan siviililain (*Code civil*) 1156 §:n 3 momentissa ja 1998 §:n 2 momentissa tarkoitetussa) ratifiointi- ja vahvistuskirjeessä Iliad vahvisti, että Iliadin toimitusjohtaja oli antanut Iliadin hallituksen puheenjohtajalle suullisesti valtuudet toimittaa komissiolle toimintakehotus (katso tältä osin Iliadin vastaus tietopyyntöön RFI 1). Näin ollen komissio katsoo, että Iliad on esittänyt toimintakehotuksen pätevästi.

([4]) Komission konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, annettu sulautuma-asetuksen mukaisesti, sellaisena kuin se on oikaistuna (EUVL:ssä C 43, 21. helmikuuta 2009, s. 10), 129 kohta, jäljempänä 'konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä'.

([5]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 134 kohta.

(13) Jos yhteinen määräysvalta hankitaan uudessa yhteisyrityksessä, joka on perustettu siten, että yksi yritys on luovuttanut sille olemassa olevan tytäryhtiön tai liiketoiminnan, jossa kyseinen yritys on käyttänyt yksinomaista määräysvaltaa, kutakin yhteistä määräysvaltaa käyttävää yritystä pidetään keskittymään osallistuvana yrityksenä. Tällöin yhteisyrityksen liikevaihto on osa alkuperäisen emoyhtiön liikevaihtoa ([6]).

3.2. **Liikevaihto**

(14) Bouyguesin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2020 oli 34,7 miljardia euroa, liikevaihto unionissa oli [liikevaihto] miljardia euroa ja Ranskassa [liikevaihto] miljardia euroa. Näin ollen yli kaksi kolmasosaa Bouyguesin unionin alueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta on kertynyt Ranskasta.

(15) Bertelsmannin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2020 oli 17,3 miljardia euroa, liikevaihto unionissa oli [liikevaihto] miljardia euroa ja Ranskassa [liikevaihto] miljardia euroa. Näin ollen Bertelsmannin Ranskasta kertyneen liikevaihdon osuus sen unionin alueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta ei ylitä kahta kolmasosaa.

(16) M6:n maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2020 oli 1,27 miljardia euroa, liikevaihto unionissa oli [liikevaihto] miljardia euroa ja Ranskassa [liikevaihto] miljardia euroa. Näin ollen M6:n unionin alueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta yli kaksi kolmasosaa on kertynyt Ranskasta.

(17) Riippumatta siitä, otetaanko huomioon Bouyguesin ja M6:n tai Bouyguesin ja Bertelsmannin liikevaihto, on selvää, että ne ylittävät 1 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt raja-arvot. Jos otetaan huomioon ainoastaan Bouyguesin ja M6:n liikevaihto, liiketoimella ei kuitenkaan olisi eurooppalaista ulottuvuutta, koska yli kaksi kolmasosaa Bouyguesin ja M6:n unionin alueelta kertyneestä liikevaihdosta on kertynyt Ranskasta. Kun otetaan huomioon Bouyguesin ja Bertelsmannin liikevaihto, liiketoimella on eurooppalainen ulottuvuus, koska Bertelsmannin Ranskasta kertyneen liikevaihdon osuus sen unionin alueelta kertyneestä liikevaihdosta ei ylitä kahta kolmasosaa.

(18) Sen vuoksi on tarpeen määritellä liiketoimen kohteena olevat yritykset.

3.3. **Liiketoimen kohteena olevat yritykset**

(19) ADLC ja Bouygues katsovat, että uusi yritys on yksinomaan Bouyguesin määräysvallassa ([7]). Tällöin keskittymään osallistuvat yritykset olisivat Bouygues ja M6 eikä keskittymällä olisi eurooppalaista ulottuvuutta.

(20) Iliad sitä vastoin väittää uuden yrityksen olevan Bouyguesin ja Bertelsmannin yhteisessä määräysvallassa ([8]). Tällöin keskittymään osallistuvat yritykset olisivat Bouygues ja Bertelsmann ([9]) ja keskittymällä olisi eurooppalainen ulottuvuus.

(21) Jotta voidaan määritellä liiketoimen kohteena olevat yritykset, on ensin määriteltävä uudessa yrityksessä käytettävän määräysvallan luonne.

3.3.1. *Uudessa yrityksessä käytettävän määräysvallan luonne*

3.3.1.1. Uuden yrityksen hallinnan esittely

(22) Liiketoimen jälkeen Bouygues omistaa noin 30 prosenttia uuden yrityksen pääomasta, kun taas Bertelsmann omistaa RTL:n kautta noin 16 prosenttia uuden yrityksen pääomasta.

([6]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 139 kohta.
([7]) Ks. ADLC:n 30. marraskuuta 2021 tekemä analyysi sulautuma-asetuksen soveltuvuudesta liiketoimeen, s. 7, ja Bouyguesin huomautukset, s. 10.
([8]) Toimintakehotus, s. 1–3.
([9]) Sisältää myös M6:n.

(23) Uuden yrityksen yhtiökokouksen, jäljempänä 'yhtiökokous', osalta osakassopimuksen 2.5 artiklassa määrätään, että Bouygues ja Bertelsmann sopivat yhteisestä kannasta kaikkiin esityslistalla oleviin asioihin ennen yhtiökokousta. Jos jostakin asiasta on erimielisyyttä, Bertelsmannin on lähtökohtaisesti äänestettävä Bouyguesia myötäillen.

(24) Uuden yrityksen hallitus, jäljempänä 'hallitus', koostuu 12 jäsenestä. Bouygues voi nimittää neljä hallituksen jäsentä, joista yksi on toimitusjohtaja ([10]), ja ehdottaa kahta riippumatonta jäsentä. Bertelsmann voi nimittää kaksi johtajaa, joista toinen on hallituksen varapuheenjohtaja, ja ehdottaa [Bertelsmannin ehdottamien riippumattomien jäsenten lukumäärää]. Osakassopimuksen 2.1.4 artiklan mukaisesti päätökset tehdään hallituksessa annettujen äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan toimitusjohtajalla on ratkaiseva ääni. Osakassopimuksen 2.1.2 artiklan mukaan Bouyguesin ja Bertelsmannin on sovittava yhteisestä kannasta kaikkiin hallituksen esityslistalla oleviin asioihin. Jos jostakin asiasta on erimielisyyttä, Bertelsmannin on lähtökohtaisesti äänestettävä Bouyguesia myötäillen.

3.3.1.2. Iliadin perustelut

(25) Iliad katsoo, että uusi yritys on Bouyguesin ja Bertelsmannin yhteisessä määräysvallassa.

(26) Näkemyksensä tueksi Iliad väittää ensinnäkin, että Bouyguesin ja Bertelsmannin suunnitteleman toimenpiteen rakenteesta on pääteltävissä, että Bouyguesilla ja Bertelsmannilla on yhteinen määräysvalta uudessa yrityksessä. Iliad korostaa, että kun liiketoimi on saatettu päätökseen, Bertelsmann omistaa (RTL:n kautta) 16 prosenttia uuden yrityksen pääomasta. Bertelsmann on näin ollen uuden yrityksen toiseksi suurin osakkeenomistaja.

(27) Iliad väittää, että Bertelsmann on keskeinen toimija uuden yrityksen osakkaiden keskuudessa erityisesti RTL:n audiovisuaalialan asiantuntemuksen vuoksi. Bertelsmannin toimitusjohtajan Thomas Raben ja Bouyguesin toimitusjohtajan Olivier Roussatin haastattelusta ilmeni, että Bouygues ja Bertelsmann katsovat olevansa pitkäaikaisia kumppaneita, joilla on yhteinen näkemys markkinoista ([11]). Tämä toistettiin sijoittajille suunnatussa esittelyssä, jossa TF1 ja M6 vakuuttivat, että RTL pysyy strategisena pitkän aikavälin osakkeenomistajana ([12]). Iliad korostaa lisäksi, että koska Bouyguesilla ja RTL:llä ei kummallakaan ole yksin riittävästi ääniä enemmistön saamiseksi yhtiökokouksissa, ne voisivat saada enemmistön ainoastaan käyttämällä äänioikeuksiaan yhdessä ([13]).

(28) Toiseksi Iliad katsoo, että Bouygues ja RTL ovat strategisia kumppaneita yhteisessä toiminnassa. Ranskan kauppalain (*Code de commerce*) L.233–10 §:ssä yhteinen toiminta määritellään henkilöiden tekemäksi sopimukseksi äänioikeuksien hankkimisesta, luovuttamisesta tai käyttämisestä yhteisen politiikan harjoittamiseksi tai määräysvallan hankkimiseksi yhtiössä. ADLC käyttää tällaisen toiminnan olemassaoloa yhtenä kriteerinä arvioidessaan yhden tai useamman yrityksen toisessa yrityksessä käyttämän määräysvallan luonnetta ([14]).

(29) Kolmanneksi Iliad katsoo, että Bertelsmann on edustettuna hallituksessa ([15]). Iliad toteaa erityisesti, että uuden yrityksen ensimmäinen toimitusjohtaja on M6:n hallituksen nykyinen puheenjohtaja Nicolas de Tavernost. Iliad huomauttaa myös, että Bouyguesille ja Bertelsmannille erikseen varattujen hallituksen jäsenten määrä (neljä ja kolme) ei anna Bouyguesille tai Bertelsmannille mahdollisuutta toimia yksin ([16]).

([10]) Uuden yrityksen ensimmäinen toimitusjohtaja on M6:n nykyinen hallituksen puheenjohtaja Nicolas de Tavernost.
([11]) Toimintakehotus, liite 2, 7 kohta.
([12]) Toimintakehotus, liite 2, 8 kohta.
([13]) Toimintakehotus, liite 2, 10–12 kohta.
([14]) Toimintakehotus, liite 2, 16–20 kohta.
([15]) Toimintakehotus, liite 2, 22 ja 23 kohta.
([16]) Toimintakehotus, liite 2, 24–26 kohta.

(30) Lopuksi Iliad toteaa, että Bouygues ja Bertelsmann ovat määritelleet yhteisen strategian, jota lehdistötiedotteet ja sijoittajille suunnatut esittelyt tukevat ([17]).

3.3.1.3. ADLC:n ja Bouyguesin perustelut

(31) ADLC ja Bouygues katsovat, että liiketoimen rakenteella varmistetaan, että Bouyguesilla on yksinomainen määräysvalta uudessa yrityksessä ([18]).

(32) Yhtiökokouksen osalta Bouygues korosti, että osakassopimuksen 2.5 artiklan mukaan Bouyguesin ja Bertelsmannin on ennen yhtiökokousta kuultava toisiaan yhteisen kannan muodostamiseksi kustakin tulevasta äänestyksestä. Jos Bouygues ja Bertelsmann ovat eri mieltä, Bouyguesin ehdottama kanta on ensisijainen ja Bertelsmannin on äänestettävä Bouyguesin kantojen mukaisesti ([19]). Analysoimalla TF1:n ja M6:n aiempaa osallistumista yhtiökokouksiin voitaisiin päätellä, että Bouyguesin ja Bertelsmannin yhteenlasketut äänet antavat näille yrityksille tosiasiallisen enemmistön yhtiökokouksissa.

(33) Hallituksen osalta Bouygues toteaa, että osakassopimuksen 2.1.1 artiklassa määrätään, että uuden yrityksen hallitus koostuu 12 jäsenestä, joista Bouygues nimittää puolet, mukaan lukien sen puheenjohtajan, jolla on ratkaiseva ääni ([20]).

(34) Bouygues toteaa, että osakassopimus edellyttää neuvotteluja Bouyguesin ja Bertelsmannin välillä ennen hallituksen kokouksia samaan tapaan kuin yhtiökokousten valmistelun osalta ([21]). Jos Bouygues ja Bertelsmann ovat eri mieltä, Bouyguesin ehdottama kanta on ensisijainen ja Bertelsmannin on äänestettävä Bouyguesin kantojen mukaisesti ([22]). Bertelsmann voi poiketa Bouyguesin kannasta vain poikkeustapauksissa. Osakassopimuksen 2.1.2 artiklassa määrätään, että Bertelsmannin ei tarvitse noudattaa Bouyguesin kantaa, jos Bertelsmann tai yksi sen edustajista hallituksessa katsoo, että päätös olisi lainvastainen tai vastoin uuden yrityksen etua ([23]). Lisäksi 2.1.4 artiklassa luetellaan asiat, joissa Bertelsmannin ei tarvitse äänestää Bouyguesin mukaisesti, mutta tällöin on kyse poikkeuksellisista päätöksistä, jotka voivat vaikuttaa uuden yrityksen arvoon ([24]).

(35) Lopuksi Bouygues vahvistaa, että se valvoo kaikkia uuden yrityksen strategisia päätöksiä, mukaan lukien liiketoimintasuunnitelmaa ja talousarviota, investointeja ja johtajien nimittämistä. Tältä osin Bouygues korostaa, että tosiseikat, joihin Iliad tukeutuu päätellessään, että Bouyguesin ja Bertelsmannin välillä on yhteinen strategia, ovat ainoastaan lehdistötiedotteita, jotka eivät sisällä sopimusten ja osakassopimuksen koko sisältöä ([25]).

3.3.1.4. Komission arviointi

(A) Oikeudellinen tausta

(36) Konsolidoidussa tiedonannossa toimivaltakysymyksistä vahvistetaan, että kyseessä on yhteinen määräysvalta, jos kahdella tai useammalla yrityksellä tai henkilöllä on mahdollisuus käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa toisessa yrityksessä. Ratkaisevalla vaikutusvallalla komissio tarkoittaa tavallisesti mahdollisuutta estää yritykselle strategisesti tärkeitä asioita koskevat päätökset. Yritysten, jotka hankkivat yhteisen määräysvallan toisessa yrityksessä, on sen vuoksi päästävä yhteisymmärrykseen yhteisyrityksen toimintalinjaa koskevien päätösten tekemisestä ja niiden on toimittava yhteistyössä ([26]).

([17]) Toimintakehotus, liite 2, 27–33 kohta.
([18]) Ks. ADLC:n 30. marraskuuta 2021 tekemä analyysi sulautuma-asetuksen soveltuvuudesta toteutettuun liiketoimeen, s. 7, ja Bouyguesin huomautukset, s. 10.
([19]) Bouyguesin huomautukset, s. 5.
([20]) Bouyguesin huomautukset, s. 8.
([21]) Bouyguesin huomautukset, s. 5 ja 6.
([22]) Bouyguesin huomautukset, s. 5.
([23]) Bouyguesin huomautukset, s. 6.
([24]) Bouyguesin huomautukset, s. 6 ja 9.
([25]) Bouyguesin huomautukset, s. 9.
([26]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 62 kohta.

(37) Komissio käyttää useita perusteita määritelläkseen, onko kyseessä yhteinen määräysvalta.

(38) Vaikka yhteinen määräysvalta voi olla olemassa silloin, kun kahdella emoyhtiöllä on yhtäläinen äänioikeus ja edustus päätöksentekoelimissä, komissio katsoo, että tämä ei ole välttämätön edellytys. Näin ollen kyseessä voi olla yhteinen määräysvalta myös tällaisen yhtäläisyyden puuttuessa. Näin on etenkin silloin, kun vähemmistö-osakkaat saavat lisäoikeuksia, kuten veto-oikeuden uuden yrityksen strategisiin päätöksiin ([27]). Yhteiseen määräysvaltaan johtavat veto-oikeudet koskevat yleensä päätöksiä, jotka liittyvät muun muassa talousarvioon, liiketoimintasuunnitelmaan, suuriin investointeihin tai ylemmän johdon nimityksiin.

(39) Lisäksi komissio katsoo, että äänioikeuksien yhteinen käyttö voi johtaa yhteiseen määräysvaltaan. Vaikka erityisiä veto-oikeuksia ei olisi, kaksi tai useampi jostakin toisesta yrityksestä vähemmistöosuuden hankkivaa yritystä voi saada yhteisen määräysvallan ([28]). Tällaisesta tapauksesta voi olla kysymys, jos vähemmistöosuudet voivat yhdessä tarjota mahdollisuuden määräysvaltaan hankinnan kohteena olevassa yrityksessä. Tämä voi perustua oikeudellisesti velvoittavaan sopimukseen, tai se voidaan osoittaa tosiseikkojen perusteella, erityisesti huomattavien yhteisten etujen olemassaolon perusteella ([29]).

(40) Lopuksi komissio ottaa huomioon muita tekijöitä, kuten ratkaisevan äänivallan olemassaolon ([30]). Yhteistä määräysvaltaa ei voi esiintyä, jos ratkaiseva äänivalta on vain yhdellä emoyhtiöllä, sillä se johtaisi tämän yhtiön yksinomaiseen määräysvaltaan ([31]). Yhteinen määräysvalta on kuitenkin mahdollinen, jos ratkaisevan äänivallan merkitys ja vaikuttavuus on käytännössä rajoittunut ([32]).

(B) Bertelsmannin veto-oikeus uudessa yrityksessä

(41) Kuten edellä (22)–(24) kohdassa on esitetty, Bertelsmannin on poikkeustapauksia lukuun ottamatta äänestettävä Bouyguesin mukaisesti sekä hallituksen kokouksissa että yhtiökokouksissa.

(42) Poikkeuksena osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa [määrätään menettelystä, joka poikkeuksellisesti sallii Bertelsmannin olla äänestämättä ehdotuksen puolesta tietyissä päätöksissä, jotka on lueteltu tyhjentävästi] ([33]). Komissio katsoo, että osakassopimuksen 2.1.4 artiklan poikkeusmenettely vastaa Bertelsmannin veto-oikeutta näissä asioissa. [Yksityiskohtaiset tiedot osakassopimuksen toiminnasta]. Bertelsmannilla on siten veto-oikeus osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa luetelluissa asioissa.

(43) Osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa luetellaan asiat, joissa Bertelsmannilla on poikkeuksellisesti veto-oikeus. Nämä koskevat erityisesti yhtiöjärjestyksen muuttamista, tilintarkastajien vaihtamista, osingonjakoperiaatteiden muuttamista, hallintosääntöjen muuttamista, pääoman korottamista, velan merkittävää kasvattamista ja uuden yrityksen sitoutumista uusiin toimintoihin, jotka eivät kuulu sen toimialaan. Näiden veto-oikeuksien osalta komissio toteaa, että toimivaltakysymyksistä annetun konsolidoidun tiedonannon 66 kohdan mukaisesti nämä asiat eivät koske uuden yrityksen strategisia päätöksiä. Veto-oikeus näissä asioissa, jotka koskevat uuden yrityksen olemassaoloa, ei voi sellaisenaan antaa Bertelsmannille yhteistä määräysvaltaa uudessa yrityksessä. Nämä veto-oikeudet vastaavat pikemminkin veto-oikeuksia, jotka yleensä myönnetään vähemmistöosakkaille heidän taloudellisten etujensa suojaamiseksi yhteisyrityksen sijoittajina.

(44) Osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa Bertelsmannille myönnetään veto-oikeus myös tietyntyyppisiin sijoituksiin. Bertelsmannilla on erityisesti oikeus olla noudattamatta Bouyguesin kantaa seuraavissa: i) kaikki osakkeita, toimintaa tai omaisuutta koskevat sijoitukset, myynnit tai hankinnat, joiden määrä ylittää [kynnysarvo] euroa liiketoimea kohti, ii) audiovisuaaliseen sisältöön liittyvien oikeuksien hankinnat, joiden määrä ylittää [kynnysarvo] euroa liiketoimea kohti vuodessa, iii) jakelusopimukset, joiden määrä ylittää [kynnysarvo] euroa liiketoimea kohti vuodessa, iv) yhteisyrityksen tai yhteenliittymän perustaminen tai muu takuu, joista kunkin määrä on [kynnysarvo] euroa vuodessa, ja v) yli [kynnysarvo] euron määrää koskevien riita-asioiden vireillepano.

([27]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 65 kohta.
([28]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 74 kohta.
([29]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 74–76 kohta.
([30]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 82 kohta.
([31]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 82 kohta.
([32]) Konsolidoitu tiedonanto toimivaltakysymyksistä, 82 kohta.
([33]) Tämä velvollisuus ei koske Bouyguesin ja Bertelsmannin ehdottamia riippumattomia jäseniä.

Komissio toteaa, että osakassopimuksessa vahvistetut kynnysarvot ylittävät lähes kaikkien TF1:n kymmenen viime vuoden aikana tekemien investointien arvon (ja M6:n tekemien sijoitusten kokonaismäärän) ([34]). Ne eivät siis anna Bertelsmannille veto-oikeutta uuden yrityksen tavanomaiseen toimintaan. Kun otetaan huomioon vahvistettujen määrien suuruus, nämä veto-oikeudet vastaavat pikemminkin vähemmistöosakkaiden tavanomaisia suojaoikeuksia.

(45) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Bertelsmann ei käytä yhteistä määräysvaltaa uudessa yrityksessä osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa vahvistettujen veto-oikeuksien vuoksi.

(46) Uuden yrityksen ensimmäisen toimitusjohtajan nimittävät Bouygues ja Bertelsmann ([35]). Toimitusjohtaja on yksi neljästä Bouyguesin nimittämästä hallituksen jäsenestä. Myyntirajoitusjakson aikana ([36]) Bouygues voi Bertelsmannin kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen erottaa uuden yrityksen toimitusjohtajan, mutta Bertelsmannilla ei ole veto-oikeutta lopulliseen päätökseen. Tulevien toimitusjohtajien nimittämistä varten Bouyguesin on esitettävä luettelo [...] ehdokkaasta [...] ja Bertelsmann voi käyttää veto-oikeuttaan yhteen hakijoista ([37]). Bouygues päättää kuitenkin viime kädessä [toimitusjohtajan] valinnasta, ellei Bertelsmann katso, että hakijan eettiseen kelpoisuuteen liittyy vakavia epäilyjä ([38]). […] ([39]). Tästä seuraa, että sekä myyntirajoitusjakson aikana että sen jälkeen Bouyguesilla on lopullinen päätösvalta uuden yrityksen toimitusjohtajan nimittämisessä ja erottamisessa. Bertelsmannilla on tosiasiassa ainoastaan veto-oikeus [...] ja sellaisen ehdokkaan nimittämiseen, jonka eettiseen kelpoisuuteen se katsoo liittyvän vakavia epäilyjä. Bertelsmannilla ei sitä vastoin ole veto-oikeutta toimitusjohtajan erottamiseen. Bertelsmannin veto-oikeus uuden yrityksen toimitusjohtajan nimittämismenettelyssä on siten rinnastettavissa kuulemisoikeuteen, joka on sopusoinnussa vähemmistöosakkaiden tavanomaisen suojelun kanssa. Komissio toteaa myös, että Bouygues voi viipymättä erottaa uuden yrityksen ensimmäisen toimitusjohtajan.

(47) Näin ollen komissio katsoo, että Bertelsmann ei käytä yhteistä määräysvaltaa uudessa yrityksessä, kun otetaan huomioon sen osallistuminen uuden yrityksen toimitusjohtajan nimittämiseen ja erottamiseen.

(48) Liiketoimintasuunnitelman ja talousarvion osalta komissio toteaa, että osakassopimuksen 2.2.1 artiklalla perustetaan tarkastuskomitea, joka vastaa talousarvion ja liiketoimintasuunnitelman valmistelusta ja joka koostuu Bouyguesin nimittämästä hallituksen jäsenestä ja Bertelsmannin nimittämästä hallituksen jäsenestä ([40]). [Bouygues ja Bertelsmann sopivat ensimmäisestä liiketoimintasuunnitelmasta] ([41]). Lisäksi tulevissa liiketoimintasuunnitelmissa, joita Bertelsmann voi vastustaa vain, jos se katsoo niiden olevan ristiriidassa uuden yrityksen edun kanssa, ([42]) on noudatettava tuloja, synergioita ja investointeja [...] koskevia tavoitteita, joista Bouygues ja Bertelsmann ovat sopineet ([43]). Siten [Bouygues voi määrätä hallituksessa tulevista liiketoimintasuunnitelmista, koska sillä on hallituksessa valta-asema] ([44]). Nämä tulevat liiketoimintasuunnitelmat ja talousarviot ovat kuitenkin uuden yrityksen strategisia päätöksiä.

([34]) Bouygues vahvistaa, että TF1 on ylittänyt nämä raja-arvot vain kolme kertaa vuodesta 2011 lähtien ja että M6 ei ole ylittänyt niitä kertaakaan. Lisäksi Bouygues vahvisti vastauksessaan tietopyyntöön RFI 2, että TF1- ja M6-konsernien välisten historiatietojen yhdistäminen, mikäli se on tarpeen, ei johda 2.1.4 artiklassa vahvistettujen kynnysarvojen uudelleen ylittymiseen (ks. RFI 2, vastaus kysymykseen 2 ja liite). Näin ollen komissio katsoo, että kynnysarvot ovat riittävän korkeat estääkseen Bertelsmannin veto-oikeuden uuden yrityksen strategisiin päätöksiin.

([35]) Osakassopimuksen 2.3 artikla.

([36]) Osakassopimuksen 3.2 artiklassa määrätään, että poikkeustapauksia lukuun ottamatta Bertelsmannin on säilytettävä omistusosuutensa uudessa yrityksessä [määrätty kesto] ajan, jäljempänä '**myyntirajoitusjakso**'.

([37]) Osakassopimuksen 2.3 artikla.

([38]) Osakassopimuksen 2.1.2. artikla.

([39]) Osakassopimuksen 2.3 artikla.

([40]) Osakassopimuksen 2.2.1. artikla.

([41]) Osakassopimuksen 2.2.1. artikla. Vastauksessaan tietopyyntöön RFI 2 Bouygues vahvisti lisäksi, että sopimukset antavat sille mahdollisuuden muuttaa liiketoimintasuunnitelmaa lyhyellä aikavälillä ja hylätä ensimmäisen talousarvion (ks. RFI 2, vastaus kysymykseen 5 b).

([42]) Osakassopimuksen 2.1.2. artikla.

([43]) Osakassopimuksen 2.2.1. artikla.

([44]) Ks. jäljempänä (62) kohta.

(49) Näin ollen komissio katsoo, että Bertelsmann ei käytä yhteistä määräysvaltaa uudessa yrityksessä, kun otetaan huomioon uuden yrityksen tuleviin liiketoimintasuunnitelmiin ja talousarvioihin sovellettava neuvottelu- ja hyväksymismenettely.

(50) Sen vuoksi komissio toteaa, ettei Bertelsmannilla ole mitään oikeutta käyttää veto-oikeutta uuden yrityksen strategisiin päätöksiin.

(C) Äänioikeuksien yhteinen käyttö

(51) Yhtiökokouksissa Bertelsmann ei voi vastustaa Bouyguesin kantaa muissa kuin osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa tarkoitetuissa asioissa (joita käsiteltiin edellä (43)–(45) kohdassa).

(52) Hallituksessa Bertelsmannilla on kuitenkin muiden kuin osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa tarkoitettujen asioiden ja uuden yrityksen toimitusjohtajan nimittämisen (joita käsiteltiin edellä (43)–(47) kohdassa) lisäksi oikeus vastustaa kaikkia päätöksiä, joiden se katsoo olevan laittomia tai uuden yrityksen edun vastaisia (osakassopimuksen 2.1.2 artikla).

(53) Yrityksen edun käsitteeseen ei sovelleta erityisiä edellytyksiä. Kuten Bouygues korostaa, i) osakassopimuksen 2.1.2 artiklassa määrätty poikkeus on tavanomainen eikä koske nimenomaisesti audiovisuaalialaa, ii) sitä on tarkoitus soveltaa vain äärimmäisissä tilanteissa, ja iii) sen tarkoituksena on estää Bertelsmannin nimeämien jäsenten siviili- ja/tai rikosoikeudellinen vastuu ([45]). Näin ollen komissio toteaa, että poikkeuksen soveltamisala on rajallinen.

(54) Tästä seuraa, että Bertelsmannilla ei ole oikeudellisesti mahdollisuutta käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa uudessa yrityksessä osakassopimuksen määräysten mukaisesti. On kuitenkin arvioitava, voidaanko äänioikeuksia tosiasiallisesti käyttää yhdessä.

(55) Bertelsmannilla on audiovisuaalialalla asiantuntemusta, joka ulottuu uuden yrityksen toimintaa laajemmalle. Vaikka Bertelsmann ei pystykään saamaan kantaansa läpi, Bouyguesin ja Bertelsmannin on kuitenkin neuvoteltava keskenään yhteisestä äänestyskannasta ennen kutakin uuden yrityksen hallituksen kokousta tai yhtiökokousta. Näin ollen ei voida sulkea pois sitä, että Bouygues ja Bertelsmann toimivat yhtenä kokonaisuutena uuden yrityksen päätöksentekoelimissä. Lisäksi uuden yrityksen tulevalla toimitusjohtajalla on edelleen useita tehtäviä Bertelsmannissa ([46]).

(56) Bouyguesilla on kuitenkin omaa asiantuntemusta audiovisuaalialalla, eikä se ole tässä millään tavoin riippuvainen Bertelsmannista. Bertelsmannilla ei myöskään ole merkittäviä kaupallisia suhteita uuteen yritykseen ([47]). Lopuksi Bouygues säilyttää oikeuden irtisanoa uuden yrityksen toimitusjohtajan ilman, että Bertelsmann voi vastustaa sitä.

(57) Näin ollen mikään seikka ei tue sitä, että Bouyguesin ja Bertelsmannin välillä olisi vahva yhteinen etu.

(58) Tällaisen edun puuttuessa komissio katsoo, että vähemmistöosakkaiden vaihtuvien yhteenliittymien mahdollinen syntyminen sulkee tavallisesti pois olettamuksen tosiasiallisesta yhteisestä määräysvallasta. Esillä olevassa asiassa on kuitenkin mahdollista, että Bouygues voi sekä hallituksessa että yhtiökokouksessa liittoutua muiden vähemmistöosakkaiden kanssa asioissa, joissa Bertelsmannilla olisi intressi äänestää Bouyguesin kannan vastaisesti.

([45]) Ks. RFI 2, vastaus kysymykseen 1.
([46]) Toimintakehotus, liite 2, 23 kohta.
([47]) Vastauksessaan tietopyyntöön RFI 2 Bouygues vahvisti, että M6:n ja Bertelsmannin väliset konsernin sisäiset suhteet on tarkoitus lopettaa (ks. RFI 2, vastaus kysymykseen 4 b). Bouygues korostaa kuitenkin, että uusi yritys voisi muiden toimijoiden tavoin tehdä hankintoja Bertelsmannin tytäryhtiöiltä markkinaehdoin.

(59) Lisäksi komissio toteaa, että jos Bouyguesin ja Bertelsmannin välillä on erimielisyyttä, Bertelsmannin on säilytettävä osakkuutensa ainoastaan [myyntirajoitusjakson kesto] myyntirajoitusjakson ajan. Tämän jakson päätyttyä Bertelsmann voi myydä osakkeensa ja antaa Bouyguesille etuosto-oikeuden [määrä] osakkuuksistaan. Loput osakkuudet voidaan myydä vapaasti [edellyttäen, että ostajan valinta ei aiheuta kilpailuongelmia]. Jos asiasta on erimielisyyttä, komissio katsoo, että tämä ei vaikuttaisi uuden yrityksen elinkelpoisuuteen.

(60) Näin ollen komissio päättelee, että sopimukset ja osakassopimus eivät johda tosiasialliseen äänioikeuksien yhteiseen käyttöön.

(D) Ratkaisevan äänivallan olemassaolo

(61) Toimivaltakysymyksistä annetun konsolidoidun tiedonannon 82 kohdassa todetaan joka tapauksessa, että yhteistä määräysvaltaa ei voi esiintyä, jos ratkaiseva äänivalta on vain yhdellä emoyhtiöllä, sillä se johtaisi tämän yhtiön yksinomaiseen määräysvaltaan.

(62) Nyt käsiteltävässä tapauksessa Bouygues hallitsee puolta hallituksesta, mukaan lukien toimitusjohtajaa, ([48]) jolla on ratkaiseva ääni. Näin ollen Bertelsmannin ääni ei vaikuta olevan tarpeen Bouyguesin kannan hyväksymiseen hallituksessa, paitsi jos on kyse osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa tarkoitetuista asioista (joissa ääniä ei voi käyttää yhdessä). Vastaavasti Bertelsmann voi yhtiökokouksessa vastustaa Bouyguesin kantaa ainoastaan osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa tarkoitetuissa asioissa (joissa ääniä ei voi käyttää yhdessä).

(63) Koska Bouyguesilla on näin ratkaiseva äänivalta, Bertelsmannilla ei ole yhteistä määräysvaltaa uudessa yrityksessä.

(E) Yksinomainen määräysvalta uudessa yrityksessä

(64) Kuten edellä on esitetty, komissio toteaa, että Bouyguesilla on valtuudet nimittää puolet uuden yrityksen hallituksesta. Ranskan kauppalain ([49]) mukaan uuden yrityksen toimitusjohtajalla, jonka Bouygues nimittää, on ratkaiseva ääni äänten mennessä tasan. Näin ollen Bouygues voi saada päätöksensä läpi uuden yrityksen hallituksessa. Komissio toteaa, että nämä oikeudet antavat Bouyguesille yksinomaisen määräysvallan uudessa yrityksessä.

(65) Lisäksi osakassopimuksen 2.5 artiklan määräysten mukaan Bertelsmannin on äänestettävä yhtiökokouksissa Bouyguesin kannan mukaisesti muissa kuin osakassopimuksen 2.1.4 artiklassa tarkoitetuissa asioissa (jotka eivät anna yhteistä määräysvaltaa). Siten Bouygues hallitsee käytännössä noin 46:ta prosenttia uuden yrityksen yhtiökokouksen äänioikeuksista. Bouyguesin esittämien vahvistettujen tilastojen mukaan määrä vastaa yli puolta yhtiökokouksissa tosiasiallisesti edustettuina olevista äänioikeuksista ([50]). Sen vuoksi komissio toteaa, että Bouygues käyttää myös tosiasiallista yksinomaista määräysvaltaa uudessa yrityksessä. Seuraavassa taulukossa esitetään vahvistetut historiatiedot TF1:n ja M6:n yhtiökokouksiin osallistumisesta vuodesta 2019 lähtien.

([48]) Unionin yleinen tuomioistuin on jo katsonut, että sulautuma-asetusta sovellettaessa osakkeenomistajan nimeämän edustajan riippumattomuus ei muuta sitä seikkaa, etteikö tämä ottaisi huomioon nimittäjänsä näkemykset (ks. unionin yleisen tuomioistuimen tuomio asiassa T-282/02, Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, 23. helmikuuta 2006, 74 kohta). Päinvastaisen näytön puuttuessa komissio katsoo, että Bouyguesin nimittämät uuden yrityksen hallituksen kaksi riippumatonta jäsentä myötäilevät Bouyguesia .

([49]) Ranskan kauppalain L.225–37 §.

([50]) Ks. RFI 2, vastaus kysymykseen 3.

Taulukko 1

Vahvistetut historiatiedot TF1:n ja M6:n osallistumisesta

Vuosi	Vahvistettu osallistumisaste	Bouyguesin arvioitu omistusosuus osakepääomasta	Bouyguesin osallistumisaste suhteessa vahvistettuihin ääniin
2021	[…] %	46 %	[Enemmän kuin puolet] %
2020	[…] %	46 %	[Enemmän kuin puolet] %
2019	[…] %	46 %	[Enemmän kuin puolet] %

Lähde: Bouyguesin vastaus tietopyyntöön RFI 2, kysymys 3.

(66) Näin ollen komissio katsoo, että Bouyguesilla on yksinomainen määräysvalta uudessa yrityksessä sekä oikeudellisesti että tosiasiallisesti.

(F) Päätelmä uuden yrityksen määräysvallan luonteesta

(67) Edellä esitetyistä syistä komissio katsoo, että uusi yritys on Bouyguesin yksinomaisessa määräysvallassa.

3.3.2. *Päätelmä liiketoimen kohteena olevista yrityksistä*

(68) Komissio katsoo, että koska Bouyguesilla on yksinomainen määräysvalta uudessa yrityksessä, liiketoimen kohteena olevat yritykset ovat Bouygues (mukaan lukien TF1) hankkivana yrityksenä ja M6 hankinnan kohteena olevana yrityksenä.

3.4. **Päätelmä liiketoimen eurooppalaisesta ulottuvuudesta**

(69) Koska sekä Bouyguesin että M6:n liikevaihdosta yli kaksi kolmasosaa kertyy Ranskasta, komissio katsoo, että liiketoimi ei muodosta keskittymää, jolla on eurooppalainen ulottuvuus.

4. **PÄÄTELMÄ**

(70) Komissiolla ei ole toimivaltaa arvioida liiketoimea.

(71) Tämä päätös annetaan tiedoksi Iliadille ja julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ilman luottamuksellisia tietoja tai liikesalaisuuksia.

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin
julkaisutoimisto
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI